

MIA

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL
 HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER
 HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

VOLUME XXII. ÉVFOLYAM

HARC AZ ÚJ CODE ELLEN

A west virginiai Smokeless bányabárók, az alabamai és a nyugati kentuckyi bányabárók erős harcra készülnek az új code ellen.

Április 9-én mindenkinek alkalma lesz, hogy a nyilvános tárgyaláson hozzászóljon az új rendelethez, de közben az elseje óta érvényben van.

Az "American Miner" washingtoni tudósítója jelen lesz az egész tárgyaláson és az érdekesebb eseményekről részletes jelentést küld lapjainknak.

AZ ÚJ B

Az új szén-code a következő munkabéreket írja elő az egyes kerületekben a bányákban.

Ezeknek a code-oknak az alapján az egyes kerületekben külön szerződéseket kell a szervezetnek és a bányatársaságoknak csinálni, hogy a helyi viszonyoknak

ÚJ MUNKA

WESTERN P

Pick Mining, Thin Vein -----
 Pick Mining, Thick Vein -----
 Machine Loading, Thin Vein ----
 Machine Loading, Thick Vein ----
 Cutting Shortwall Machine, Thin
 Cutting Shortwall Machine, Thick

CENTRAL

Pick Mining -----
 Machine Loading -----
 Cutting, Shortwall Machine ----

SOUTHERN SOMERSET

Pick Mining -----
 Machine Loading -----
 Cutting, Shortwall Machine ----

CONNELLSVILLE

Pick Mining -----
 Machine Loading -----
 Cutting, Shortwall Machine ----

WESTMORELAND-C

Pick Mining -----
 Machine Loading -----
 Cutting, Shortwall Machine ----

THICK VEIN

Pick Mining -----
 Machine Loading -----
 Cutting, Shortwall Machine ----

OHIO AND THE PANHANDLE

Pick Mining -----
 Machine Loading -----
 Cutting, Shortwall Machine ----

N

Belülről

Motormen, Rock Driller
 Drivers, Brakemen, Sp
 Drillers, Trackmen,
 men, Bottom Cagers
 Pumpers, Trackmen hel
 Timbermen helpers;
 not-classified -----
 Greasers, Trappers, Flags

Kívül

Bit Sharpener, Car Drop
 Repairmen, Dumpers
 Sand Dryers, Car Clean
 Slate Pickers -----

A DÉLI

MARYLAND AND UP GRANT, MINERAL AND

Pick Mining -----
 Machine Loading -----
 Cutting, Shortwall Machine
 Cutting, Arcwall Machine --

(Folyt)

Mellonország szószóói vezetik ez ellen a küzdelmet.

És mit tetszik gondolni, mivel érvelnek a congressusi bizottságban?

Hogy bizzák ezeket a szociális reformokat az egyes államokra, majd azok elvégzik.

Az állami törvényhozásban ülő Mellon cselédek tehát azzal állták utját minden reformnak, hogy elvégzi azt a szövetség, a congressusban ülő Mellon szolgák azt ordítják, hogy bizzanak minden ilyen törvényt az államra.

És a nép, a türelmes nép, a birka nép még ma sem ért el odáig, hogy ezeket a törvényhozókat egyszer alaposan elagyalná, mikor megjelennek köztük, hogy választások előtt újra nagy pofával merjenek eget-földet ígérni.

**ALWAYS
Kitchen-Fresh!
KRAFT
Mayonnaise**

Velvet-smooth...piquant!
A delicious blend of selected oil, mellow vinegar, choice eggs, rare spices. Mixed in small batches for perfect flavor.

Delivered fresh to grocers every few days. Try it!

**NOW OFFERED AT
REDUCED PRICES**

yvet, Nyom-
ne rendel-
ink nem kér

ZLÉSESEN
ONTOSAN
állit min-

VÁNYT
nely részébe

ÁJA

HA AZ ASSZONYOK HARCOLNAK

Akik nem látták még asszonyokat a picket lájnon, azok nem tudják, hogy mit jelent, mikor az asszonyok látnak a küzdelemhez, ha azok meinek harcolni.

Bányatelepeken veszik a nők a küzdelmet a leggyorsabban a kezükbe, mert bányászplézekon ott élnek a munka közepén, ott a lakás, az élelem, minden össze van kötve a munkával.

Városokban ritkábban történik meg, hogy a nők részt vesznek a bérharokban, ha közvetlen érintetteknek.

Megtörténik azonban, hogy bizonyos iparágakban nők mennek sztrájkba, és azok a sztrájkok mindig érdekesebbek, mert a nők sokkal harciasabbak a férfi munkásnál.

THE HARBOR STATE BANK
ALAPÍTÓJA:
KISS EMIL
FOURTH AVE. at 9. ST.
NEW YORK

Betét-
tekre
kamatot
fizetünk

AZ AMERIKAI
MAGYAROK
ÁLLAM
BANKJA

PÉNZKÜLDÉS
POSTAI, SÜRGŐNYILEG

HAJÓJEGYEK
HAZAI KÖZLEKEDÉSI
ÜVEK

DR. S. M. SIMON

Óhazában végzett
BELGYÓGYÁSZ és SERÉSZ
HOLLAND Bldg. LOGAN, W. Va.
Röntgen és Villanykezelések
Rendel naponta: 10-től 12-ig, 2-4-ig
és este 7-től 9-ig
Telefon: 348. Lakás telefon 347

Los Angelesben a múlt héten a női kalapkészítők szüntették be a munkát, mert magasabb bérékre tartanak igényt, és mert azt állítják, hogy a "code" ravaszul leszállította a munkabéreket az iparban.

A sztrájkot még el sem határozták, a picketelést még meg sem kezdték, már elvittek egy pár megsebesült katonát a harc-térrel.

A gyűlésen, amelyen a sztrájkot elhatározták, egy néhány nő ellenvéleményt mert hangoztatni, s a harcias amazonok már ezen annyira felbőszültek, hogy nyolc ellenzéki tagot úgy vittek ki a teremből.

Csak mikor a "hecklereket" elvitték, mikor tehát a háboru első sérültjei már ott feküdtek a kórházban, akkor mondták ki, hogy sztrájkolnak, és hogy másnap a picketelést megkezdik.

És Los Angeles rendőrkapitánya barátságosan azt ajánlotta a bőszoznak, hogy teljesítsék ha lehet a harcias asszonyok követeléseit, mert nem áll jól, hogy a picket lájnon mi fog történni.

Végre akármilyen brutális és hirhadt a los angelesi rendőrség, asszonyokat még sem akarnak, ha nem lesz muszáj, botozni, már pedig azt tudják, hogy ha a sztrájk hosszas és elkeseredett lesz, akkor a millienerek apró kacsói nem lesznek restek — karcolni.

TESTVÉR, EGY ELŐFIZETŐT AZ ANGOL UJSÁGRA!

Amiről Greenék nem beszélnek

Nem akarjuk az auto-ipar munkásainak a vívmányait kicsinyelni.

Bár nem vagyunk megelégedve a békével, amiről külön ciklünkbe a lapunkban, elismerjük, hogy a jelenlegi egyezség is sok haladást tartalmaz abban az iparban, amely a nehéziparon kívül a fellegvára volt a scab-rendszernek.

De mikor mindezt elismerjük, mikor a munkásvezér uraknak átadjuk azokat a bokréttákat, a mikből már eddig is bőségesen tüzték a saját becses mellükre, volna egy igen szerény kérdé-sünk.

Az óriási küzdelmet azzal kezdték az auto-iparban a munkások, hogy husz százalékos béremelést követelnek.

Ez teljes joggal követelték. Sőt, legalább harminc százalékos javításra lett volna jogos igényük.

Az eddig kapott tíz százalékos béremelés arra sem elég — tessék kiszámítani — hogy a tíz perccel levágott munka-ido mellett a régi dollár-keresetet megadják.

Akinek eddig negyven órára negyven dollár, tehát óránként egy dollár volt a fizetése, az ezentul \$1.10-et keres óránként, de csak 36 órát fog dolgozni.

A harminchat órára az \$1.10-es órabér mellett 39.60-at fog keresni, vagyis negyven centtel kevesebbet, mint idáig.

Ezzel szemben az árak husz százalékkal emelkedtek, ténylegesen tehát az auto-munkás keresete kevesebb lesz husz per-

centtel. Pedig eddig sem vetette fel a pénz, mielőtt a béremelés és időlevágás megtörtént.

Nyilvánvaló tehát, hogy legalább harminc percces emelésre lett volna szükség s a munkások nem kértek csak husz százalékot.

Es most arról is gyanusan, nagyon gyanusan hallgatnak.

Megkapták a szervezkedésnek ha nem is a teljes szabadságát, de legalább a lehetőségét és úgy látszik, hogy ezzel beérték.

El van a husz százalékos javítás fejejtve.

Mikor a nagy vita megkezdődött, az auto-magnások azzal vádolták a Labor Federationt, hogy nem a munkabérek fájnának nekik, hanem a munkások havi díját akarják.

Most, hogy a béremelés ügyében olyan hirtelen és olyan teljesen elhallgattak, úgy néz ki a dolog, mintha igazra lett volna az auto-magnásnak, mintha Greenéket csakugyan csak a tagsági-díjak érdekelnék.

Lehetséges, hogy erre azt felelnék, hogy a szervezkedés jön elsősorban és "majd azután" követelődnek és más időben, ez helyes lenne. De nem jelenleg és nem az automobil iparban.

Az auto-iparban jelenleg éjjelnappal dolgoznak és a gyárak el vannak halmozva rendeléssel.

Köztudomású azonban, hogy két-három hónap alatt, ha nem előbb, ez a nagy bum elmúlik, a munkásokat megint le fogják fizetni, vagy megint kurta shif-tára kerülnek, s akkor késő lesz béremelést követelni.

Már pedig bizonyos, hogy ha Greenék először választásokat kérnek, azután vitakoznak és tárgyalnak, két-három hónap alatt a bérskálájuk nem jutnak.

Mikor ezt a nem fifty-fifty, hanem az auto-magnások javára 70-80 egyezséget kötöttek, feltétlenül bele kellett volna foglalni egy azonnali béremelést, hogy legalább a régi keresete maradjon meg a felemelt árak ellen küzdő tehetetlen munkásnak.

Most tehát az a helyzet, hogy a "győzelem" után — ahogy Greenék az ügyet feltárlják — ténylegesen kevesebb dollárt kap az auto-munkás, mint idáig. Hogy aztán még a dollárjáért ezentul csak nyolcvan centet tud vásárolni, a felemelt árak mellett, az csak tetézi a mulasztást.

Erre szeretnénk a szervezet és a Mr. Green becses figyelmét felhívni s szerényen meg akarjuk kérdezni, hogy ez a kérdés hol sikkadt el olyan csendben a washingtoni tárgyaláson?

MEGNYITJÁK A PROVIDENCE Bányát

Wheeling vidékén örömmel értesültek a bányászok, hogy Providence bányát nem sokára valószínűleg megnyitják, mert a bányában az előkészületek most folynak.

A bánya két év óta van lezárva, és rendes körülmények közt 400 embernek ad munkára alkalmat.

20 ezer dollár meséje

Az alább következő történet — minden adatát hiteles, hivatalos okmányok, végzések, hatósági határozatok igazolják — elválaszthatatlanul hozzátartozik mai életünkhöz és ennek a mostani kornak valami későbbi történet-írója sok mindenre magyarázatot talál benne. Ezért nem is kommentáljuk a dolgokat, csak leírjuk szép sorjában, ahogyan következtek.

Tizenkét évvel ezelőtt érkezett meg Szegedre New Yorkból Platz Károly, aki husz esztendeig dolgozott, vergődött idegenben, elég takaros vagyont, huszezer dollárt gyűjtött össze és azt is magával vitte, teljes értékű ropogós dollárokkal. Mert nem tudott már kinn maradni, ezer és ezer kilométerre hazajártól. Amikor kifáradt, megöregedett, gondolta hazamegy és otthon pihen meg. Vagyonkaja gondatlan megélhetést biztosít számára és felesége számára hol-tig. Régi, polgári ábrándokkal volt tele a lelke. Tudta, hogy Magyarországon a vagyont, a szorgalommal gyűjtött tőkét a legbiztosabban az ingatlan, a ház örözi meg, sőt kamatoztatja is, nem tulzott mértékben, szerényen, de biztonságosan.

Óthon óvatosan körülnézett, ügynökökkel tárgyalt és négy házat vásárolt. Egyet a Boldogasszony-sugarúton, egyet az Osztrovszky-uccában, egyet a Szűcs-uccában és egyet, kedves, hangulatos nyaralót, a Balaton partján. Gondolta, majd nyarankint, ha Szegeden magasra szökik fel a hőmérő, a magyar tengerpartján töl el néhány kellemes hónapot.

Az új háztulajdonos és felesége az Osztrovszky uccai házába költözött be, a másik két ház lakásait bérbé adta és ebből a bérjövödelemből élt, azt hitte, teljes biztonságban. Nem költekezett, nem mulasztott, szerény polgári igényekkel élt, szerény polgári keretek között. Élvezte a nyugalmat, a csöndet, az anyagi biztonság és függetlenség polgári áldásait.

Talán észre sem vette, hogy közben megnehezédtek az idők körülötte. Először akkor hökkent meg, amikor rájött, hogy két házzal jobban elbir mint hárommal, hogyha teljesíteni akarja állammal, várossal szemben teherviselő kötelezettségeit, már pedig jó polgára kívánt lenni államnak is, városnak is, tudta, hogy vállalnia kell neki is a háboruvesztés anyagi kötelezettségeit, akkor el kell adnia a Szűcs-uccai házat és még később fel kell áldoznia a balatonparti nyaralót is.

Aztán ismét elmúlt néhány esztendő, a két eladott ház ára lassankint szétmorzsolódott, a

meglevő két ház terhei pedig egyre jobban emelkedtek és egy szép napon már nem tudta kifizetni adótartozását. Ezek a nehézségek egyre gyakrabban felbukkantak, megismétlődtek, sor került a kölcsönre, a bankra, a telekkönyvre, amely elárulja, hogy ebben a pillanatban Platz Károly háztulajdonos ingatlanait háromezer pengő adósság terhelt.

A volt amerikai polgár majdnem sirva jelent meg az újságok szerkesztőseiben és kitergette az asztalra a magával hozott hivatalos irásokat, adókönyveket, zálogolási, végrehajtási jegyzőkönyveket, elutasító határozatokat és ezeken szomorú, megdöbbentő mellékleteit.

Tizenkét év alatt, mióta hazajöttém Amerikából — mondotta — két házamat már megemtem, vagy megemtem az adó. Ha így halad tovább, meg kell ennem a másik két házat is, mert ennek a megmaradt két háznak a jövedelme már arra sem elég, hogy a tartozásunk munkák árát kifizessék belőle. A múlt évben már nem tudtam kifizetni a rám rótt adókat. Majdnem ötszáz pengő tartozásom maradt fenn, pontosan 459 pengő. A mostani évre 1655 pengő adót róttak ki rám, az adótartozásom tehát 2114 pengő. Kérvényt nyújtottam be a pénzügyigazgatóságához és azt kértem, hogy a hátralékot 24 részletben, két év alatt fizethessem ki. Csak 12 részletet engedélyeztek, helyesebben 13-at azzal, hogy minden hónapban 13 hónapon keresztül 175 pengőt kell fizetnem. (Csak mellékesen emlitem meg, hogy a 13-ik részlet már túl van a tartozásom kamatos összegén, de hiába kértem, nem kaptam sehoh sem felvilágosítást erre.) Az adómat szeretném is fizetni, fizetem is, amíg tudom, csak azt nem tudom egyelőre, hogy miből.

Platz Károly tizenkét év előtti vagyona, huszezer dollár, egészen jelentékeny töke volt. Tizenkét év alatt nem könnyelműsködött, sőt abból, amit elmesélt, joggal lehet arra is következtetni, hogy nagyon a fogához verte a garast, mégis most abba a helyzetbe zuhant, hogy a jövedelme alig több néhány pengővel, mint egy — városi szükségmunkásé. Ezzel a jövedelemmel, ha nem lenne "háztulajdonos", még szegénységi bizonyítványt is igényelhetne és bélyegmentesen vivhatná tovább meddő esatát.

Ha tizenkét évvel ezelőtt bankba, takarékbá teszi a pénzét, utána kamat címén ma is lenne évente legalább hatezer pengő jövedelme. De mert polgár akart lenni, adófizető polgár és házat vett, hát maholnap elfogy a harmadik, azután a negyedik háza is.

ÁLLAT AZ EMBERBEN

Az állat, sajnos, nagyon gyakran megnyilatkozik az emberben. Abban az emberben, aki magát civilizáltnak szereti nevezni és abban az emberben, aki ma még a dzsungleeknek a lakója, vagy onnan csak pár évtizede szakadt el.

Mississippi államban egy fiatal néger állítólag merényletet követett el egy high school-ba járó fehér lány ellen.

Azért írjuk, hogy állítólag, mert a déli államok némelyikében elég ilyen vádat elmondani és bizonyíték nélkül elítélik a vádlottat.

A néger természetesen halálra, akasztásra ítélték. A leány apja azonban ezzel nincs megelégedve.

Neki nem elég az a tudat, hogy a leányának megrontója életével fog fizetni, neki még az az ígéret sem volt elegendő, hogy jelen lehet, mikor a néger suhanót kivégzik.

Azt a jussot követelte maga-

nak, hogy saját kezeivel akasztassa fel a vádlottat.

És mert Amerikában vagyunk és mert Mississippiben az állami törvényhozásnak nincs más gondja, megtették ezt a szívességet az apának.

Törvényt hoztak, amelynek az alapján akármelyik megye sheriffje az állam bármelyik lakosát felkérheti, hogy egy halálos ítéletet végrehajtsa.

És természetes, hogy ebben az esetben a leány apja fogja véggezni az akasztást.

Az apa jogos elkeseredését megértjük.

Megértjük, akár tényleg bünyös a néger, akár nem, mert az apa feltétlenül hisz a fiu bűnében, bár a bizonyíték kevés volt.

De érthetetlen ez a vad kívánság és bár elismerjük, hogy ebben az egész esetben az állat először a négerből tört ki, mégis azt hisszük, hogy a leány apja nem sokkal különb a halálra ítélt vádlottnál.

RAJZOLJON EGY KÖRT ENNEK A FINOM DOHÁNY PALÁNTÁNAK A KÖZEPE KÖRÜL

"It's toasted"
✓ Luckies are all-ways kind to your throat

LUCKY STRIKE
TOASTED
CIGARETTES

Ezek a Közép
Levelek — a Legenyhébb
Levelek — a Lucky Strike szive

Amint ebből a képből láthatja — A Lucky finom, sima minősége nem jön magától — mert mi csak a közép leveleket használjuk! Nem a felső leveleket mert ezek nincsenek kellőképpen kifejlődve — nem érettek. Nem az alsó leveleket mert ezek selejtes minőségűek — a talajhoz közel nőnek és földdel fedettek, durvák, homokosak. Mi csak a közép leveleket választjuk — amiért a farmerek magasabb árt

kapnak — mert a közép levelek a legenyhébb levelek — ezek jobb ízűek — azután "It's toasted" — a torok védelme miatt. És minden Lucky teljesen van megtöltve ezekkel a válogatott dohányokkal — gömbölyűn és tömören készül — laza végek nélkül — ezért nem szárad ki a Lucky. A Lucky mindig és minden tekintetben gyengéd a torkához.

NEM a felső leveleket — ezek nincsenek eléggé kifejlődve — ezek csipősek!

Ezek jobb ízűek

NEM az alsó leveleket — ezek selejtesek — érdesek és homokosak!

"It's toasted"

✓ A Lucky mindig és minden tekintetben gyengéd a torkához

Csak a Közép Levelek — ezek a Legenyhébb Levelek

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
TELEPHONE: VINEWOOD 1-8222Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United StatesSubscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c. Single Copy 6c.

Megjelenik minden csütörtökön Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners
by MinersEntered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Michigan
Under the Act of March 3, 1879.

ÜDVÖZLET

AMERIKA MAGYAR Bányászainak

A Magyar Bányászlap olvasói régen találkoztak e lap hasábjain irásommal, bizony jó ideje nem küldtem írást ennek az újságnak. Nem azért, mintha nem gondolnék nagyon is sokat Amerika magyar bányászaira, hanem azért, mert amikor hozzáfogok a Magyar Bányászlap számára írni, mindig valami olyan kimondhatatlan lelkifájdalom vesz rajtam erőt, hogy nem tudom az írást befejezni. Vegyék ezt szövegként Amerika magyar bányászai.

Életkörülményeim még idekötnek az óhazához — s nekem nagyon fáj, hogy nem lehetek ott a magyar bányászok legszébb és talán legérdekesebb akciójánál: az angol nyelvű bányászlap indításánál.

Höstenek látom azt, amit most Amerika magyar bányászai minvelnek, hogy ők adnak angol bányászlapot az amerikai bányászok körében. És éppen elismerést érdemli. A lenézett hunky ad saját anyanyelvén lapot a bennszülöttnék. Ezt az áldozatkészséget igazán csak a magyar bányászok testvéri táborában lehet találni.

Es hogyne küldeném ebből az alkalomból én is forró üdvözlé-

temet Amerika földalatt küzködő magyar bányászainak. Hogyne váltana bennem is ki csodálatot, elismerést pl. a logani bajtársak áldozatkészsége, akik az angol nyelvű bányászlap első számának költségeit teremtették elő.

Loganban, annak vidékén nekem sok jóbarátom van, akikhez külön is szól ez az üdvözlés. Nem sorolok fel neveket. Loganban, Whitmanon, Holdenben, Monavillen, Henlawsonon, Ethelen megérik ebből az írásból szívem melegét és azt is, hogy vágyom, kegyetlenül vágyom arra, hogy újra ott járjak. A nyár folyamán biztosan felkeresem ottani barátaimat.

Amikor e sorok kiérnek, az angol bányászlap harmadik számát nyomják. Hiszem, Amerika magyar bányászai, ha már életre hívták azt a lapot — nagyra is nevelik. Elterjesztik amerikai bányászok körében. És éppen olyan rohamosan nő majd az angol bányászlap táborra, mint nőtt az édesanyjám husz évvel ezelőtt.

Amerika minden magyar bányászának forró üdvözlés küld az óhazából...

Fáy Fisher Andor.

MENNİ KELL LEWISNAK
A SZERVEZET ÉLÉRŐL

Az amerikai bányászok azt kívánják, hogy decemberben alkalmasabb embert ültessen a szervezet a Lewis helyébe, aki nem fog megalkudni a társaságokkal.

Hogy ezt a bányászok elérhessék, ahhoz egyetértésre, felvilágosító munkára és közös akcióra van szükség.

Az a legnagyobb baj, hogy a szertelakó bányászok nem tudnak érintkezni egymással, hogy más jelöltek is megismerhetnének és megértenék egymást, hogy kialakuljon az ellenzék. Ezért van égető szükség az "American Miner"-ra, a magyar bányászok angol lapjára.

Az az újság azonban nem ér semmit, ha nem lesz elterjesztve idejében, ha mindenfelé nem ol-

vassák azt más nemzetiségű bajtársaink.

Aki tehát kívánja Lewis távozását, aki rendet akar látni a szervezetben, az segítsen bennünket a lapterjesztés munkájában.

Az első dolog az, hogy ahol lesz a lapot nem árusítják, ott a magyar bányászok nézzenek körül egy értelmes és megbízható gyerek után, aki az újságot hétről hétre árusítaná.

Azonkívül pedig igyekezzünk előfizetőket szerezni az American Miner-ra.

Nem pénzállozatot, csak jóakaratu ko-operációt kérünk a magyaroktól ebben a munkánkban. Mindenki segítsen, testvérek.

Azt a részvényesek határozták. Tessék a fuvardíjtöbbletet a részvényesek profitjából levenni, s ne akarják azt a bányász véres verejtékéből kipurcsolni.

Azt ajánljuk Dél West Virginia bányászainak, hogy ne fogadják el a kerületi szerződést, ha ezt az igazságtalan és indokolatlan nagy különbséget meg nem szüntetik, vagy legalább kétharmaddal le nem szállítják.

DÉL WEST VIRGINIA Bányászai
NE FOGADJÁK EL A SZERZŐDÉST

Dél West Virginia bányászait negint becsapták és eladták. Negyven centtel kevesebb nap-számot kapnak, mint az ország többi szénmezőin, mert tisztán az 5 börtükből akarják lenyuzni az a szállítási díjtöbbletet, amit onnan a szent a vasutak írágában viszik a piacokra.

A bányászok nem határozták el, hogy egy-egy társaság ott nyissa meg a bányát.

H E T I S Z E M L E

AZ Elnök VERESÉGE

volt a legfontosabb és a legszomorúbb eseménye a múlt hétnek. Mikor az elnököt a kongressus leszávazta, éreznie kellett a polgárságnak, hogy a régi, infámis rendszer lépett újra életbe, hogy a politikusok megint a szavazók tömeges megvesztegetésére használják fel az Egyesült Államok kincstárát.

Nem az a baj, hogy kétszázötven millió dollárral nagyobb teher van az országon, mert azt kibírja. És nem az a baj, hogy a népszerű elnök vétőjét leszávazta a kongressus, mert ebben a demokratikus intézményeink biztositékát kell látnunk, hanem azt, hogy a szervezett kisebbségek ezentel megint szabadon zsarolják az országot.

A megvétőzött törvény újra megadja a nyugdíjat azoknak a volt katonáknak, akik évekkel a háboru után szereztek maguknak valamilyen betegséget, és visszajárja a szövetségi tisztviselőknek azt a tizenöt százalékos bérvágást, aminek egy részét már az elnök szintén vissza ajánlotta egy javaslatban.

A légio erre vérszemet kap, tovább fog igaztást tartani, hogy a bónust azonnal kifizessék, és mire a polgárság észre veszi magát, nyugdíjat fognak követelni minden volt katonának.

A szövetségi pay-rollon lévő urak és hölgyek mindössze tizenöt százalékos bérvágást szenvedtek, sokkal kisebbet, mint a többi polgárok, és a gyáva politikusok most ezt is visszaadják nekik, mielőtt a polgárság régi keresete vissza térne.

Emeli a gyalázatot az, hogy a kongressus tagjai a saját fizetésüket is emelték mert a tizenöt százalékos bérvágásban ők is benn voltak.

KÉTSÉGTENÜL SOKAT

szenvedett az elnök tekintélye, s ezt nem lehet mindenben ráírni a republikánus párt számlájára.

A republikánusok ugyan egy szál az elnök ellen szavaztak, de a demokrata sorok is meg-homlottak, és egy cseppet sem biztató ígéret a jövőre, hogy az elnök ennire nem tud feyelmet tartani a pártjának.

A republikánusok egységes szavazatahoz csak azt szükséges megjegyezni, hogy a Hoover adminisztráció alatt a legtöbb republikánus már követelte, hogy a veteránok zsarolásainak legyen vége az országban, és tisztán pártpolitikából rakták az újabb terheket a kincstárra.

Az is nagyon fontos hatással lesz az ország sorsára, hogy Roosevelt milyen érzésekkel fogadja a vereséget.

Egyszerűen tudomásul veszi-e, mint a politikai szerencse forrását, amely esetben csak fél-baj lesz a dologból, vagy elkerüli pártjának a hűtlensége és meg próbál bosszút állni a párt-úto demokratákon, akik ellene szavaztak. Ez esetben a kormányzó-párt egysége végleg felbomlik, s ezentel konstruktív intézkedéseket nem lehet remélni a demokrata párttól.

Még szerencse, hogy a polgárság megtartotta a józanságát, s tisztában van vele, hogy nem az elnök álláspontja volt hibás, hanem a politikusok árulták el az elnököt, a párt-platformot és az országot.

AZ AUTO-MUNKÁSOK
LESZERELÉSE

nagyon vegyes érzésekkel fogadták az országban.

Kétségtelen, hogy a munkások óriási lépéssel jutottak közelebb a céljaikhoz, mikor újra "biztositották" a szervezkedés szabadságát, de kétségtelen az is, hogy a remélt eredmény felét sem tudták elérni.

Nemcsak azt nem érték el, hogy a szervezetet elismerjék, hanem az egész nagy küzdelmet, nagy részt elülről kell kezdeniük, mert a "biztositók" újra nagyon homályosak és kétségesek.

Az auto-gyárosok ugyan "kötelezték magukat", hogy a szervezett munkásokat nem fogják a munkából kiűzni, és ennek felügyeletére szerveztek is egy elnöki bizottságot, de ilyen természetű kötelezvényt már előbb is vállaltak.

Azonkívül benne maradt az egyezségben a gyárosoknak az a félelmes fegyvere, hogy ezentel is "érdem szerint" küldhetik el azokat a munkásokat, akik kellemetlenné válnak a számukra.

Ezzel szemben meg kell állapítanunk, hogy a Federation elismerése is csapás lett volna, talán inkább magára a munkásra, mert akkor a szervezet tisztviselőit egyenesen kormányparancs tartotta volna meg a dzsábokban. És mert a Federation szervezeteiben már épen elég racketeer tisztviselő van, semmi szükség nem volt rá, hogy az auto-munkások mind-egyikét adófizetésre kényszerítsék.

Ha a jelenlegi egyezményt félig becsületesen végre hajtják, akkor szabad verseny lesz az iparban, és a szervezetnek nyújtania kell valamit, ha meg akarja kapni a tagságot.

NAGYON ÜGYESEN.

a legjobb lélektani pillanatban adta meg a nehéz ipar a tíz százalékos béremelést a munkásoknak, amit a General Electric, a Westinghouse és több más ipar is jónak látott azonnal követni.

A nehéz ipar a hirtelen elhatározott béremeléssel hangulatos akart a Wagner-bill ellen csatlakozni, amit nagy részben elértek, másrészt le akarták szerezni azt az elégedetlenséget, amely az acélgyárakat sztrájkokkal fenyegette.

Ha az acélipar a tíz percentes béremelés árán megtarthatja továbbra is az open-shopnak nevezett scab shopokat, akkor olcsó árat fizet a kiváltságért, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy ezt az árat is a fogyasztó fogja fizetni; minthogy az acél árat azonnal fel is emelték.

Amig a nagy munkaadók egy részét báronykesztyűt húztak így az öklükre, a bárony alatt rejlő acélöklöt is megmutatták az országban.

Valószággal elárastották a polgárságot a propaganda minden fajtájával, és mozgósították majd mindenkit, hogy a Wagner-bill veszélyei ellen tiltakozzék a kongressusnál és a kormányban.

A céljukat már annyiban elérték, hogy a Wagner-billt máris módosításokkal tárgyalják, és nagy kérdés, hogy még így is le fogja-e azt tárgyalni a kongressus.

AZ AUTO-SZTRÁJK
MEGELŐZÉSE

után leszerelték egy csomó más sztrájkot, nevezetesen a new yorki sofför-sztrájkot, amely szintén nem járt csak féleredménnyel.

A sztrájkoló munkásokat vissza vették, a szervezet szabadságát a polgármester bizottsága biztositja, de a szervezetet tárgyaló félnek el nem ismerték.

A Nash-féle autógyár sztrájkját most próbálja az elnöki autobizottság elintézni, több kisebb sztrájknál pedig a munkások majdnem teljes győzelmet arattak.

De sztrájkok jelenleg is vannak ország-szerte, s a múlt héten talán százötvenezer munkás vett részt különböző iparágakban és

vidékeken bérharokban.

Erre a hétre esedékes a californiai Imperial Valleyben a cantaloupe-szedők sztrájkja, és a felgyervezett farmerek előre fenyegetőznek vele, hogy ez az esetleges sztrájk "véres lesz."

Elhárították a múlt héten a puhaszén sztrájk veszedelmét az országról, és ebben az iparban ütötték az első rést a hirtelen és rosszul összeállított code-okra. Az új, illetve a módosított code-ot még nem fogadta el az ország minden szénvidéke, de kevés kétség van benne, hogy azt végül mindenütt el fogják fogadni.

AZ UJ SZÉN-CODE

hét órás munkanapot állapít meg az iparban, amelyhez az öt dolláros alapfizetést állapítják meg a bányász számára.

Ezerféle hibája van ennek a szerződésnek, amiket nagyon hosszúas magyarázás nélkül nem érthet meg a szénbányász, de a legnagyobb hibája az, hogy az úgynevezett "alapfizetésből" a helytelen szerződések segítségével maximum munkabérek csatlakoznak az iparban, amíg a code-ok más iparágakban a minimális munkabérek sztrájk meg-szabni.

Az is nagy baja az új code-nak, hogy az úgynevezett déli szénmezőkön csak \$4.00-as alapfizetést ígér a bányásznak, mert őket büntetik meg azért, hogy onnan a szénzállítása költségesebb, mint a keleti mezőkről.

Műdezen hibák mellett meg lehet bátran állapítanunk, hogy a hét órás shift olyan tiszteletré méltó eredmény, amit nem értek el még iparban, s amit követni kell minden más iparágban az egész országban.

HOGY A KORMÁNYNAK

ez szándékában áll, azt a múlt héten kiküldött kérdő-ívekből láthattuk, amelyek a nagyiparosokhoz voltak intézve. Johnson generális arra kíváncsi, hogy melyik nagyipar teljesítette az elnök kérését, hogy a munkabéreket tíz százalékkal emelje és a munkaadókat tíz százalékkal le-vágja, és sürgős feleletet követelt a kérdésre.

A széniparban a nyolc órás jéget megtörték, ezt sürgősen követni kell a többi iparban, hogy az országban még ma is olyan szomorúan nagy mértékben duó munkátlanúságot csökkentsék.

A vasuti munkásokat és a vasutagazdátokat nem tudta meggyegetetni Eastman szövetségi vasutbiztos, és kijelentette, hogy a további tárgyalások vezetését ráhagyja az elnökre.

Közben törvényjavaslatot készített, amely pénz és börtönbüntetéssel sujtana annak a vasutnak az igazgatóit, amelynél a munkások szabad szervezkedési jogát korlátozni próbálják.

A FELEMELT NAPSZÁMOK

és általában a bérszálalás kérdésénél nem szabad figyelmen kívül hagynunk, most a legtöbb munkás legfeljebb negyven órát dolgozhat hetenként.

Ezt szem előtt tartanunk azért szükséges, mert egyes iparágak máris dicsekedve jelentik, hogy óránként majdnem annyit, vagy épen annyit fizetnek, mint a "prosperitás" 1929-ik évében, tudnak kell hát, hogy a munkás ebben az esetben sem keres annyit, mint amennyit négy éve volt alkalma keresni.

Azonkívül tekintetbe kell vennünk, hogy ezek a számok sok esetben csálnak, mert csak a minimális munkabéreket vesszük figyelembe. Ford például akkor is öt dollárt fizetett naponként a munkások egy részének, de a munkások nagyobb része hetedfél dollárt is tudott keresni, amiről ma senki nem tud nála álmodni.

A széniparban például a nap-szám 1929-ben ugyan már nem volt sokkal magasabb öt dollárnál, de ha a loderek és masinások, szóval a tonnaszám dolgozó emberek munkabérént nézzük, akkor azt látjuk, hogy fele annyit sem keresnek hetenként, mint amennyit 29-ben alkalmuk volt keresni.

A vasuti munkáknál is hiába emlegetik az órabérek, ha egyszerűen ma csak fele időt van alkalmuk dolgozni.

EZEKEL SZEMBEN

az látjuk, hogy a buza és tengeri árán kívül, különösen az iparcikkék árai már majdnem érték, több esetben elhagyták azokat az árakat, amiket 1929-ben raboltak a fogyasztóktól, s ez teszi lehetővé, hogy a félüzemmel dolgozó társaságok nagy profitot csináljanak. Ugyanez teszi lehetővé, hogy a munkás a lecsökent heti keresetből félig tisztességesen megéljen.

Az auto ára alig olcsóbb, mint 29-ben volt, a ruha és cipő ugyan azon árakat jóformán elérte, az acél árát nemcsak névlegesen, de a hirhett Pittsburgh-plus intézkedéssel is az égig emelték, s az élelmiszer ára is ötven százalékkal emelkedett, mióta a munkás bérént felemelték huszonöt perccenttel.

Igy magyarázható, hogy a NRA vizsgálódásai szerint 37 különböző iparban 810 társulat a múlt évben négyszázötven millió dollárt tudott keresni, míg ugyanezen vállalatok 1932-ben csak negyvenöt milliót kerestek.

Ezzel magyarázható meg, hogy 1934-ben negyvenhat társaság fizetett eddig extra osztalékot, negyvenhárom felemelte a rendes osztalékot, tizenkilenc társaság első ízben fizetett osztalékot, s ötvenhat társaság megfizette a depressió alatt elmaradt osztalékot.

A CONGRESSUS A MÚLT

hétén megpihent azokon a kétes babérokban, amiket az el-

nöki vétő leszávazásával szerzett magának.

És minden jel azt mutatja, hogy most már a választásig nem is akarnak fontosabb javaslatokat tárgyalni, nehogy akár a szavazókat, akár a választáshoz pénzt adó nagy tőkét megbántásák.

Az elnök a múlt héten ingerülten ráirt a congressusra, hogy ne hagyja magát befolyásolni a bankárok nagy propagandája által és szavazzanak meg egy erőlyes törvényt a tőzsdre megrend-szabályozására. Valószínű, hogy ezt meg fogják tenni a következő hetekben.

Talán megadják az elnöknek azt a rendkívüli felhatalmazást, amit a vámuügyekben kért a congressustól, hogy alkalma legyen "alkudni" a külföldi hatalmakkal.

Bizonytalan a Wagner-bill sorsa, és nem tudja senki, hogy gondoskodnak-e a közszolgálati vállalatok megrendszabályozásáról, amit most újra erősen követel az ország közvéleménye.

Az újságok ugyan az esetet erősen letomptják, de egészen nem képesek elhallgatni, hogy Thayer, New York állambeli szenator a Federal Trade Commission leleplezte. A senator ur New York állam felső házána a Public Utility bizottságot vezette, s mint ilyen pénzt fogadott el a villanytrusztól.

Más időkben és más országokban ilyesmit öngyilkosság szokott követni, a new yorki senator ur azonban eddig le sem mondott a tisztességéről.

VALÓSZÍNŰ, HOGY NEM

fojgák megszavazni a munkátlan-ságra szóló biztositást, bár ezt az elnök külön kérte a congressustól, és nem biztos, hogy keresztül megy a Tugwell-bill, amely az élelmiszer hamisítokat és a medicina fékereket van hivatalva megfékezni.

A Tugwell-bill ellen különösen az újságok igaznak, mert ha nem lehet egy hashajtóról azt

(Folytatás az 5-ik oldalon)

THE KANAWHA VALLEY BANK

CHARLESTON, W. VA.

ALAPITVA 1867-BEN

A FEDERAL RESERVE SYSTEM TAGJA

Ez a hatalmas pénztárhely 67 év óta szolgálja becsülettel ügyfelei érdekeit

Érezze magát biztonságban a helyezze el megtakarított pénzét az állam legerősebb bankjainak egyikében. E bankban elhelyezett betétek kétezeröt száz dollár összegig garatálva vannak a Szövetségi Kormány által. Külföldi osztálya teljes felelősség mellett utal át pénzt a világ bármely részébe, akár dollárban akár más pénznemben

INTÉZÉSE. ÁLLAMI KOMPENZÁCIÓS ÜGYEK-BEN SZEMÉLYESEN KÖZBENJÁR

CSANÁDY PÉTER
Külföldi Osztályvezető.

HÁJÓJEGYEK MINDEN VONALRA, HAZAI PERES ÉS PERENKIVÜLI ÜGYEK SZAKSZERŰ

A leggyorsabb ut Magyarországra

BREMEN - EUROPÁ

New Yorkból Budapestig és vissza 3-ik osztályon.....\$216-50

A bremerhaveni kikötőből, közvetlen a hajó mellől express vonat indul, amely kényelmes utazást biztosít Budapestig

Vagy utazzék a népszerű expresshajókon:

HAMBURG - DEUTSCHLAND

ALBERT BALLIN - NEW YORK

New Yorkból Budapestig és vissza 3-ik osztályon.....\$198-50

Ugyancsak rendszeres hajóindulások közkedvelt kabinhajóikon.

New Yorkból Budapestig és vissza 3-ik osztályon.....\$195-00

Kitűnő vasuti összeköttetés Brémából vagy Hamburgból

Felvilágosítást nyújt a helyi ügynök vagy

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

1215 Washington Blvd. Detroit, Mich.

HETISZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)

hirdetni, hogy a rákot meggyógyítja vagy visszaadja az elvesztett ifjúságot, akkor az újságok hirdetései bevételre alaposan le fog apadni.

Az sem lehetetlen, hogy a héten megszavazzák a hírdett Dies ezüst-billt, amely nemcsak inflációt, de az ezüst árának a mesterséges felemelését is elhorna, s ami újra kizökkentette az ország gazdasági egyensúlyát a helyéből.

Az is megtörténhetik, hogy ennek az elbökölésnek a kormány újabb inflációs intézkedéseket hoz, vagyis a dollár árat hirtelen újra csökkenteni az által, hogy annak aranytartalmát még jobban leszállítja, ami módjában áll az elnöknek még bizonyos határig.

Ez a lehetőség is, meg az általános helyzet arra késztet, hogy régebbi figyelmeztetésem ismétlem, és arra hívjam fel mindenkiné a figyelmét, hogy akár ingatlan, akár ingóság, egész bátran vásárolhat; az árak tovább fognak emelkedni.

A CONGRESSUS CIRKUSZI

mutatványokat helyez kilátásba erre a hétre az országnak. Bedéztek Wirt, gary-i iskola superintendensét, aki két hete a "brain trustot" azzal vádolta, hogy a kommunizmust készítik elő az országban.

Ez a kihallgatás lényeges dolgokat nem fog bizonyítani, és a felmerült pletykák forrásait nem fogja megnevezni, de alkalmat ad a szenáció éhes öreg urnak, hogy a közfigyelmet magára fordítsa.

És alkalmat ad minden cheap politikusnak, hogy a kommunizmus "veszélye" ellen szónokoljon, és öblös hangon a "házat mentse"; ahelyett, hogy a haza érdekében becsületesen dolgozzanak.

Általában újra akarják kezdeni azt a vörös hajszát, amivel Fish new yorki congressman hírdett lett az országban, s ezuttal a vörös veszedelmén kívül a barna veszedelmét is vizsgálat tárgyává teszik, a nazizmusról is fognak szpicselni.

Természetes, hogy egyik veszedelem sem fenyegeti az országot, dacára a Hearst lapok szenzáció "leleplezéseinek", mert azok veszélyeztetik a nemzet létét, akik az "ipar kapitányai", tehát az ország urai lévén, itt a jelenlegi állapotokért felelősek.

MEGSZÜNT A CWA

a mult héten, de ezen a héten megkezdődnek a további közmunkák, amelyek azonban négy millió helyett csak két millió embert fognak dolgoztatni.

Ezentul nem fogják a tömegeket kirendelni, akár lesz rájuk szükség, akár nem, hanem tényleg szükséges és hasznos munka elvégzésére fogják küldeni azokat, akikről továbbra is szükségmunkákkal kell gondoskodni.

Nagy kár, hogy a további munkákra a költséghez az államok és városok is nagyobb mértékben járulnak, mert ez részben lehetővé teszi a grafit virágzását, részben lehetővé teszi, hogy a munkabérek itt-ott levágják.

Szerencse ezzel szemben, hogy az egész segélymozgalmat nagy vonalakban ezentul is Hopkins irányítja, aki bebizonyította elég alaposan, hogy gondoskodni akar becsületesen minden éhes emberől, és aki kijelentette, hogy a sztrájkoló munkások sehol nem fognak éhen meghalni.

Ha a Roosevelt adminisztrációt akárhogy sikerülne diszkreditálni a tőkének, az egyetlen CWA örökre emlékeztetessé fogja azt tenni a sok nyomorgó ember közt.

AZ ORSZÁG GAZDASÁGI

helyzetében nem voltak szen-

zációsabb fordulatok a mult héten.

A karácsony előtti időkben megkezdődött javulás állandó, és azt minden vonalon észlelni.

A nehéz iparban a munka körülbelül ötven százalékos üzemeltart, és nem félnek tőle, hogy ez május előtt megcsökken, de azt sem tartják kizártnak, hogy a nyári "slack" hónapokban sem fognak lejjebb csuszni.

Az auto-ipar újabb rendelésekkel látta el az acélpipart, s a vasutak is állandóan rendelnek.

Az auto-alkatrészek üzemeiben Johnson generális kénytelen volt az engedélyezett munka-ídőt emelni, nehogy csökkenés álljon be az auto-iparban.

Félni kell tőle, hogy az automobil iparnak ez a dinom-dánomja április végével elérkezik a végéhez, s hogy májusban már csökkenő, júniusban egészen lecsökken üzemmel fognak dolgozni.

A Ford gyár máris küld el embereket a munkából, a többi gyárak pedig veszedelmes gyorsasággal szállítják a rendeléseiket, amelyekből már nincs nagyonsok.

ÖRVENDETES FELLENDÜLÉS

mutatkozik a téglá iparban, ami nagyobb arányú építkezések közeledtét hirdeti, s hasonló híreket hallunk a cement iparból.

Ujabbban erősebben dolgoznak az olcsóbb anyagot gyártó szövőiparban, és emelkedik az aktivitás a rayon iparban, amely ellen a Federal Trade Commission most emelt panaszt, hogy a tizenkét vállalat trösztöt formált magának és az árakat egységesen megszabja.

Emelkedett az ipari célra árult villanyerő fogyasztása, de megcsökkent a vasutak forgalma.

A gabona szállítás és a szén-állítási alacsony volt a mult héten, és ez utóbbi iparban emelkedést csak akkor várnak ismét, mikor a tavi hajózások megnyílnak.

Valamivel emelkedtek a mult héten az auto-ipar békehireire a tőzsdén az értékek, s ilyen arányban emelkedtek a gabonaárak is az országban.

Nem emelkedtek a zöldség árak, és Florida krumpli termelői ez évben sem kapnak tisztességes árat a termésért, amint hogy nem kaptak már rendes árat öt éve.

Alacsony a strawberry ára, ami egyre nagyobb arányokban érkezik Floridából és Louisianából, s nincs ára az új édes krumplinak. A baromfi és tojás árak eleséggesszűnően olcsók voltak a mult héten, tekintve, hogy husvét előtt az árak erősebb emelkedését remélték.

A KORMÁNY BENYUJTOTTA

a gonosztevők elleni javaslatát, s ha azt megszavazza a congressus, akkor ezentul a szövetségi hatóságoknak alkalmuk lesz rá, hogy az alvilágot üldözzék.

Itt-ott ugyan felhangzik, hogy a javaslat belevágná néhol az államok önkormányzati jogába, de úgy látszik, hogy ez az önkormányzati jog irtózatosszerű alvilágot termelt ki a nemzetnek, s így a congressus a javaslatot valószínűleg meg fogja szavazni.

A mult héten Insull tovább játszott a bujcskát a kormányval, de a hét végén úgy látszott hogy végre megfogták. A nagystíli crook eddig több száz-ezer dollárjába került az országban, s dacára a jelenlegi helyzetnek, még most sem biztos, hogy vissza fogják hozni, mert valóságos nemzetközi diplomácia kérdéssé lett belőle.

Az alvilág többi, kisebb stíli tagjai is aktívák voltak a mult héten és a bank-holdupok ismét egymást érték az egész országban.

AZ UJ ERKÖLCSÖK ÉS

a liberalizmus új szelleme érdekes fordulatokat teremt az országban.

Első sorban természetesen a prohibíció bilincseit verte le a márgáról majdnem mindenütt a polgárság, de megnyilatkozott az új szellem a két törvények módosításában, és a löversenyek engedélyezésében is. Mintha egyszerre az egész ország polgársága tiltott gyümölcsökre éhezne.

Most Massachusetts törvényhozása egész komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy engedélyezik a sorsjátékot az államban, és a congressust is kérni fogják, hogy ennek a szerencsésjátéknak a tilalmát hatályon kívül helyezze.

A liberális front azonban nem mindenhol ilyen szerencsés.

New York liberális polgármesterének a reform-törvényeit a mult héten negyedszer szavazták le New York állam korrupt törvényhozásában, bár La Guardia kivánságát Lehman kormányzó, sőt Rooseveltnél is pártolja.

Igaz, hogy itt nemcsak a liberalizmus, hanem a tisztogatás, a grafit elleni küzdelem a főkérdés, és akármennyire liberálisok letünk, a politikusok még mindig erősen ragaszkodnak a vályukhoz.

EURÓPÁBAN ÁPRILIS 10-ÉN

újra összeül a lefegyverzési konferencia, amely újra nem fog semmit végezni.

Minden nagyhatalom szívesen látná, ha korlátozhatná a haderőket, minden — másik országban, de őszintén a lefegyverkezés egységes korlátozásáról nem fognak és látszólag nem is lehet beszélni.

Minden nagyhatalom más-más ötlettel megy a konferenciára, s míg azelőtt legalább megegyeztek abban, hogy Németországnak a fegyverkezést megtiltják, ma az európai hatalmak ebben sem egységesek.

Közben a nemzetközi politikai manőverek fokozott erővel folynak, s ezuttal Németország próbálkozik, hogy Mussolini harmas-szövetsége ellen gazdasági frontot csináljon. Ebből a célból Jugoszláviának és Romániának udvarol különösen erősen.

FRANCIAORSZÁGBAN MÉG

mindig desperált a helyzet, mert az államháztartás mérlegét csak úgy hozhatják egyensúlyba, ha az állam kiadásait csökkentik.

Az állami alkalmazottak létszámát redukálni akarják, bizonyos mértékben adóemelésre terveznek, ami két fronton szűl ellentétet a kormány szándékai ellen.

Közben rémhírek járnak az országot, állítólag úgy a királypártiak, mint a kommunisták fegyverkeznek, és nap-nap után külföldi kémeket leplezteknek le a kormány részéről.

Komolyabb elemek azt mondják, hogy sem a kémek meséjében, sem a kommunisták és királypártiak fegyverkezésében nincs semmi igazság, és a kormány csak az egyre dagadó botrányokról akarja elterelni a polgárság figyelmét.

Állítólag a már eddig kipatant botrányokat újabbak fogják követni, amelyek be fogják szennyezni a közszereplő emberek egész légióját, úgy hogy mindenkiben meg fog ingani a nemzet bizalma.

Egyébként Franciaországban a munkátlanság enyhítésére a hadsereg létszámát százakkal emelték.

AUSZTRIÁBAN A KORMÁNY

nem a középkort, hanem a legsötétebb ókort akarja vissza-

hozni és mert ma teljesen ura a helyzetnek, sikerül a szándékuk. Nagy kár, hogy a politikai kalandorok aljas terveit a pápa tisztá palástja mögé bujtatják, és azt állítják, hogy a pápai cikliká utmutatását próbálják követni.

A néptől minden létező jogot elvettek, s mert uralkodóháza nincs az országnak, ma az egyik, holnap a másik politikai kalandor fogja absolute uralommal kormányozni a szerencsétlen országot.

Európában azt hiszik, hogy a szocialisták meg vannak ugyan verve, de nincsenek leverve, és hogy nem lesz olyan "easy sail" a kormánynak a jövőben, mint amilyen zsarnoki módon ma ura a helyzetnek.

OLASZORSZÁGBAN ÉRDEKES

kijózanodás követte a "választást" amit a mult héten tartottak, és amin a polgárságnak csak a kormány által elő-irt listára lehetett szavazni.

A fascisták a jóllakottság csömörével kezdik hangoztatni, hogy csak a terror hatása alatt lehetett a "szavazat" ilyen egységes, és arról kezdenek beszélni, hogy talán mégis csak lenne kritikára "ellenzék" szükség az országban.

Miután tíz éven át a diktatúra minden ellenzéki hangot vaskézrel elfojtott, most egyszerre ráeszmélnek, hogy a vélemények szabad nyilvánítására "bizonyos" mértékben szüksége van minden országnak és minden kormánynak.

A diktatúrát végzte az olasz diktatort hatalma tetőpotján elérte, látnia kell, hogy a szuronyokkal lehet kormányozni, de azokra nem lehet — ráülni.

SPANYOLORSZÁGBAN UJ

munkás zavargások voltak a mult héten, amiket a kormány a hadsereg segítségével elfojtott. A szélső radikális elemek meg-

ismétlődő politikai sztrájkja nagyon szomorú eredményekkel végződik, mert a kormány kénytelen ellenük a katolikus párt-nál keresni szövetséget és védelmet.

Szó van már arról is, hogy a politikai menekülteknek általános amnestiát adnak, ami azt jelenti, hogy a köztársaság minden ellensége és a király párt-hívei vissza térhetnének az országra.

A szélsőbal iorrongó elemek semmi esetre nem ezt akarták a politikai sztrájkokkal elérni, és sokkal jobb szolgálatot tennének ügyüknek, ha co-operálnának a köztársasági szocialista pártokkal.

A TÁVOL KELETEN

egyre több reményt fűznek a várható kínai egyezséghez, és minden jel azt mutatja, hogy a nankingi és cantoni kormányok meg fognak egymással egyezni.

Ma már leginkább csak személyi ellentétek vannak a két kormány közt és azt sem tartják kizártnak, hogy a cantoni kormány megszűnik s becsatlakozik Nankinghoz.

A józanabb elemek nem szívesen látnak ilyen változást, mert azt hiszik, hogy a két kormány és a birodalom két része közt ehhez tulságos nagy az ellentét, és sokkal jobban szeretnék azt látni, hogy a két kínai országrész kormánya szövetségre lépjen egymással.

Ez előkészítene azt a folyamatot, amin az igazán komoly kínai politikusok évek óta dolgoznak, s amelynek a végső célja az lenne, hogy ne egységes ország, hanem az Egyesült Államok mintájára államszövetség legyen Kinából.

E LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA

EGY ÉVRE \$3.00
FÉL ÉVRE \$1.50

SAJTÓNAP CHICAGOBAN

Több mint egy tucat magyar újságnak a temetője Chicago. Rövid kilódás után, vérszegénységben pusztult el valamennyi. Csak az utolsó esztendőik igazolták azokat, akik rendíthetetlen hittel és nagy áldozattal törtek utat a nagy közönyön. A magyarság megszerette és megtartotta három lapját, amelyek esztendőik óta adnak nyilvánosságot mindannak, amit a magyar közéletnek nevezünk. Az egyleteket és egyházakat, a színielőadásokat s bálokat, a bunco-partykat és névnapokat, a keresztelöket és surprise-partykat, a hazautazást és megérkezést, a keresztelést és temetést, a jubileumokat és az évfordulókat... mind, mind ök tartják számon és bizony nagyon sokszor megtörtént, hogy fizetés helyett az-

zal fogadták a pénzért kopogtató ügynököt: "Örüljenek, hogy a lapjukat elfogadtam." Ugyátszik, más szellem uralodik arrafelé mostanában Leg-alább is arra lehet következtetni abból a hírből, amely azt jelenti, hogy április 7-én sajtóünnepélyt rendez a chicagói magyarság három lapjának tiszteletére. A 23 éves Otthon, a 21 éves Magyar Tribune, és a tíz esztendőes Az Irás megérdemlik, hogy ünnepeljék öket és elismeréssel adózzanak munkájuknak.

És mi, lapársaink közel-távoli szomszédja, illő tisztelettel hajtjuk meg fejünket olvasóközönségük, a chicagói magyarság előtt. Nem lehetnek ott rossz magyarok, ahol a toll munkáit megbecsülik!

NYUGTÁZÁSOK

A mult héten új előfizetőket szereztek és előfizetési díjakat küldtek be a következő testvérek:

Tárkányi István, Logan; Kovács Ferenc, Murray City; Hegedűs István, Richeyville; Pásztor János, Tiltonsville; Érsek József, Dillonvale; Káli Antal, Bobtown; Vajda József, Dante; Felső Sándor, Buffalo; Nagy József, Marsteller; Szántó Rudolf, Blaine; Takács János, Vintondale; Gyula István, Philadelphia; Csértán János, Barnesboro; Raffy János, Cinderella; Bodor János, Monaville; Engel L. Dante; Rimár András, Madera.

Akinek a lejárata a második héten nincs kijavítva, szíveskedjék a tévedésre a figyelmünket felhívni.

BEZÁRTÁK A DIXIE BEET

A hírdett indianai Dixi Bee bányát lezárták, mert a receiverek nem tudták a bányászok fizetését megadni.

A bányánál néhány hónapja nagy küzdelem folyt, mert a receiverek — még az új deal előtt — a szervezetet tönkre tették, és bírósági parancsal gátolták meg a picketelést a bányászoknak.

Most a szervezet kerületi tisztviselőinek kellene gondoskodni róla, hogy a bányászok visszamaradt fizetését biztosítsák, de tudomásunk szerint eddig semmit nem tettek ebben az irányban.

BRENKÁCS A RÁDIÓN

Brenkács vajda bányász barátait érdekelné fogja, hogy a Detroitban muzsikáló híres bandája minden szerdán délután 3.30-kor játszik a WXYZ állomáson, amit bárhol az országban hallgathatnak.

NINCS MÁS MAGYAR EGYESÜLET

melynek rátája az adott biztosításhoz arányitva alacsonyabb volna

NINCS MÁS MAGYAR EGYESÜLET

mely tagjainak árvairól saját árvaházában gondoskodnék

NINCS MÁS MAGYAR EGYESÜLET

mely előregedett és munkaképtelen tagjainak otthon nyujtana

NINCS MÁS MAGYAR EGYESÜLET

mely a tagságához tartozó főiskolás ifjúságot tanulmányi segélyben részesítené

NINCS MÁS MAGYAR EGYESÜLET

mely ifjúságának sport-alakulatait bőkezűbben segítené

NINCS MÁS MAGYAR EGYESÜLET

mely a gyermek-alakulatokat jobban felkarolná

CSAK EGY VAN ILYEN :

Az Amerikai Magyar Református Egyesület

Ez az Egyesület szeretettel hív és vár tagjai sorába minden magyart és teljes garanciát nyújtó milliós vagyonnal biztosít \$500—\$3,000 haláleseti segélyt alacsony ráta mellett, heti \$10.00 betegsegélyt \$1.00 havi díjért; a gyermekeknek havi 20c ellenében \$300-ig terjedő biztosítást.

Ha Ön, magyar testvérünk, nem hallott volna a Református Egyesületi tagság előnyeiről, érdeklődjék bármelyik osztályunk jegyzőjénél, bármelyik református lelkésznel vagy központi titkárunktól a következő címen:

Hungarian Reformed Federation of America

STEPHEN MOLNÁR, secretary

322 Main Street, Toledo, Ohio

» » » » Két Legény - - Két Világrészben « « « «

IRTA: SZENTIMREI MÁRTHA

(Folytatás)

Tamás eljászadozott volna itthon is — hiszen amikor kedve tartotta, betepegett a kamrába, eljászadozott a rózsafüzérel s összetette parányi kezeit a szentképek előtt, amint nagyanyjától látta. Apja azonban, amikor tehetett, cipelte magával s így akkor is a karjára vette s vitte magával a keresztelőbe. Pedig nem való az olyasmi, nem: kis gyerekek otthon a helye. Akkor nem történhet olyasmi, mint a Kásák Gyuri fiával, nagyocská volt már, öt esztendő, s a szülők magukkal vitték lakodalomba, ott elesent egy egész üveg pálinkát, meg is itta... vége volt! Megolte a pálinka s a szülőknek a nagy szív-fájdalom kívül még a törvény előtt is számot kellett adni.

Nohát, Tamásra ügyeltek, azonban a gyerek mind nyughatatlan, ő is lekíváncsozott apja karjáról, anyja öléből, láb alatt téfergett. A bölcsőhöz szomfordált s pólyás után nyulni látni, Tamás szemmel tartotta s mutatta a kovácsnak:

— Ehol ni... még alig látszik ki a földből s már simogatná a lányodat!
— Neki adom, majd ha embrenyi ember lesz — ígérte a kovács.

És a komák, meg a komaasszonyok nevetve koccintottak a leendő pár egészségére, mert hát meg aprók a gyerekek, tiszta nevetésig az ilyen egymásnak szánás. Csak az öregek tudják, milyen rettenetes hamar szalad el nemcsak 20—24 esztendő, hanem az egész életünk.

Tamás is egy-kettőre iskolaköteles lett. Hát azt is megnézhetné akárki, mikor Panni beiratni vitte az iskolába. Új kis csizmában, ruhában, szürben, fűn kis városi iskolatáska a hátán. Meg egy pár hófehér jércét vitt Panni a tanító urnak, hogy nagyobb nyomatékot adjon kérsének: ne ültesse Tamást akármelyik tetves mellé. Mivel sajnos, sok a olyan anya, aki nem tartja tisztán a tulajdon gyermekét. Nemelyik fiúnak gomb nélkül fityeg az inge nyaka.

Ugy is nézett ki Tamás mindig a többi gyerek közt, mint a buzávirág a dudva közt. A sok rongyos mindig körülrimádkodta, mert Tamásnak apja egyre hordta a mindenféle játékokat: fűtyülő kakast, szájharmonikát, kis dobót, trombitát, ugráló bádog békát, meg más olyant, ami után váltig eszenkednek azok a gyerekek, akiknek nem vesznek játékokat.

Oda is ültette Tamást a tanító ur a kurátor két kis ikerlányá közé. Alig járt pár hétig iskolába, már mutogatta a betűket, verselt. És a tanulásában mindvégig nagy öröme tel-

hetett volna az apjának, ha megérte volna... de nem érte meg.

Annak az esztendőnek a telén történt, a melyiknek őszén Tamást feladták az iskolába, két nappal karácsony előtt.

Tamás nyomban ebéd után baltát keresett ki a szerszámok közül s puskáját, meg tarisznyáját vállára akasztotta.

— Hova készülődik? — kérdezte Panni.
— Karácsonyfát hozok az erdőről... s úgy gondolom, ha mellesleg lövök egy nyulat, nem vádod hozzám a sodrófát.

— Nem biz én, hanem olyan paprikást csinálók belőle, hogy az alispán is megnyalná a száját utána! Hanem fenyőfát két-tőt hozzon: egyik a gyerekek lesz, a másikat meg a Juliska sirján állítjuk fel.

— Ugy lesz, amint mondd.

Köszönt és elment. Nagy hó, kemény hideg volt akkor. A hó úgy csillogott-roppogott, mint a kristály cukor. A hófellegek szinte lógatták a lábukat, a nap olyanformán látszott keresztül a fellegeken, mint mikor a gyerekek megmelegített pénzdarábot nyomnak a jégvirágos ablakra s azon kukucsálnak ki.

Panni előre örült a nyulnak, tudta, ha Tamás igéri, hozza is, mert Komorócon senki se értett jobban a fegyverhez nála. Lövész volt a katonaságnál is, bizony!

Alkonyatkor betlehemesek járták a falut, hozzánk is bekérdezhettek. Hogyne eresztették volna be őket, mikor Tamáska annyira örvendezett. Bejöttek. Jó időbe került, míg elmondták mindnyájan mondókaikat s Panni kiélgette őket. Elmentek. Tamáska nyugodlott.

— Hol van édesapám? Elmulasztotta a betlehemeseket.

— Az erdőre ment, nyulat lő. Majd vihetsz az iskolába nyulábat, táblát törülni — biztatta Panni.

Vagy egy óra múlva nyugtalanság fogta el.

— Már tulságos soká oda maradt!
— Biztosan a Petrezselyem csárdában melegszik kívül-belül.

— Ott egye meg a fené azt a Petrezselyem csárdát, tudja Tamás, hogy én jobb bort forralok neki, mint a csaplárosné.

— Csak hogy a csárda közelebb van az erdőhöz.

Sűrű hősés indult meg s kis idő múlva egyikünk se lelte helyét Panni kiment az istállóba s megparancsolta a kocsisnak, hogy fogjon be a szánkóba, de hamar! Aztán bebujt Tamás ócska ködmönébe.

Tamáska menten belekapaszkodott.

— Hova megy, édesanyám?

— Édesapád elébe.

— Vigyen magával, rimádkodott.

— Hova gondolsz? Ilyenkor szánkázik a hó királyné s ha meglát olyan gyereket, aki tetszik neki, elragadja s magával viszi jég-palotájába, ahol úgy elfelejti szüleit, mintha sose lettek volna. Maradj itthon szépen. Ad nagyanyád jó parázs sült tököket, meg főtt kukoricát s mesél neked a szelek anyjáról, aki paradicsomkertben lakik és zsákba dugja fiait, ha tulságosan sok kárt tesznek a földön.

A szánkó elélt, Panni felült rá s indult. Amint távolodtak a nagy hókavargásban, különösen borzongatóan szóltak a csengők, mint apró lélekharangok.

Tamásának nem kellett se tök, se mese, se játék — de utánam mondtá az imádságot minden emberi lélekért, akit fedél nélkül ért a hófergeteg. Az Amen után elaludt.

Panni borzasztó hosszú ideig maradt oda és amikor megjött, semmi jót se mondott.

— Rettentő! Sehhol se találtam Tamást. A Petrezselyem csárdában nem iszik se ő, se más. Sőt nem feküdni akartak, mikor bezörgettem. Csodálkoztak — mert Tamás nem járt ott. A csapláros mindjárt kihozott egy istállólámpást s velem jött. Behatoltunk az erdőbe, ameddig birtunk. De hát nem akadtunk nyomára, mikor a magunk nyomát is szempillantás alatt fedte be a hó. Istenem, Istenem, mit csináljak!

— Imádkozunk! Más nem telik tőlünk. Kétségbe ne ess, Tamás nem mai gyerek s tud magára vigyázni. Talán megkésétt s jobbnak látta, hogy betérjen az erdőörhöz. Hiszen jó komája.

Az anyának mindig vigasztalás a kötelessége, akkor is, ha ő a legnyugtalanabb.

Imádkoztunk, lefeküdtünk, sóhajtoztunk. Elnyomott a fáradtság s álmat láttam.

Lakodalmas menett, Juliska volt a menyasszony, Tamás meg a vőlegény. Boldog volt az arcuk, násznagyok, vőfélyek mind olyanok voltak, akiket már réges-régen eltekett a temetőbe. Már a templomhoz értek, de én elálltam az ajtaját, két karomat kitartam:

— Tamás, ne vétezz, hiszen van neked hites feleség!

Arra felrebbent az egész násznép, mint a varjusereg — fel a nagy hókavargásba és elütni. A templomajtó rettenetes dördüléssel becsapódott.

Feljedtem. Odakünn kemény kéz verte az ablakot, lóhátas legényé.

— Keljenek fel!

Panni felrántotta az ablakot. A kisbíró

látta, akit hivatalos írással küldött reggel a városba a jegyző.

— Mi a baj, Miklós? Nem látta az erdőn keresztül jövet az uramat?

— Éppen az a nagy baj, hogy láttam! Holtan fekszik, vérbefagyva a forráshoz közel, az erdei út mentén. Iziben jelentem a bírónak.

A legény elvágta. Panni jajveszékelt rohant ki az istállóba befogadni. Én magamra kapkodtam ruháimat s imádkozni szerettem volna, csak hogy jaj! Egy szó nem sok, annyi se jutott eszembe az imádságból. Az ijedség sokkal erősebben állta el tagjaimat, mint mikor Tamás megfenyegetett, hogy megfoghatja bennem a kést, ha Juliskát piszkálom.

— Fiam, édes egy fiam, inkább forgatad volna meg, minthogy elmentél előttem! Mire befogott a kocsis, már jött is a ragyás bíró, Sebestyén. Mihály, meg három csendőr.

— Itt vagyunk... menjünk.

Panni velük ment, engem nem engedtek fel a szánra.

— Vigyenek el, az Isten szerelmére kérem mindnyájukat — rimádkodtam. — Hadd boruljak én elsőnek a fiamra... hiszen én hoztam a világra!

Mogorván hallgattak, majd ennyit mondtak az örsvezető:

— Nem vihetjük, nénémasszony, nem anyának való látvány a helyszíni szemle. Majd ráborulhat, ha hazahozzuk.

Itthon sirtunk Tamásával, akiért pár óra múlva eljött a keresztanya. Akkor már egy nyüzsgötek házunk közelében a falubeliek, mint a megbolygatott hangyaboly. Mindenféle rebesgettek. Tölem tudtakoltak:

— Igaz, hogy Tamás meglötte magát?

— Igaz, hogy erdész lött utána vad-orzásért?

— Nem tudom, nem tudom, csak a magasságos Isten tudja, aki ilyen borzasztó csapást mért ránk.

Mikor Panni magából kikelve visszajött déltájon a hivatalbeliikkel, csak bebukott az ajtón.

— Nincs már uram... vége van a szép erős embernek! — jajveszékelt.

A kíváncsiak úgy utána tódultak, hogy nemcsak a ház, hanem az udvar is tele lett velük.

— Igaz, hogy meglötte magát? — firtatta elsőnek az a rosszmaju Lencsés Gergely.

— Nem igaz... nem volt neki arra semmi oka. Szerencsétlenség. A csendőrök szerint a puskájának a sarkánya megakadt egy

ágban, úgy sült el a fegyver. Nem volt golyóra töltve, csak sorétre. De a sorét nyakának az ütőerébe fűrődött s szétlépte. Elvérzett, mert nem volt senki a közelében. Istenem, Istenem... két szép kis karácsonyfát ott hevert mellette.

Eszerint tudták a hivatalbeliek, mi történt, mégis felboncoltatták szegényt. A falubeliek meg tovább kéteskedtek. Lencsés azt hajtogatta uton-utfélén, hogy akinek csapodár felesége van, annak is oka van, hogy vegezen magával. Az asszonyok meg azt süttögték, hogy azért tette, mert mardosta a lélek Juliskáért, — akit Panninál jobban szeretett.

Ákármit beszéltek, semmi se volt igaz. Tamás annyira boldogja volt Tamásának, hogy ha rajta áll, nem juttatta volna árvaságra.

A boncolás miatt sokáig pihenhetett meg szegény Tamás. A temetésére eljött, akinek csak keze-lába volt. Kikisérték még az ellen-ségei is. Csodálatos, de a szerencsétlen halállal elhunytak temetésére mindig jobban tódu a nép, mint a betegségben elhunytakéra.

Tamáska úgy sirt, majd kiszakadt a szíve, Karácsonyfát szánt neki az apja... s mi lett belőle...

A legtöbb gyermek, a legtöbb felnőtt hamar feled. A példásos is arra tanit: "Amit a hant beföd, el kell felejtetni". Tamáska azonban különös gyerek volt. Panni mindenben kedvezett neki, a csillagokat is leszedte volna az égről, de Tamáska sokáig nem jőzönodott ki bánatából. Sokszor álmából felsirt s az apját hívta. Panni ezért sokszor kifakadt elene.

— Hát csak apád volt... anyád nincsen, vagy nem számít?

De, amikor látta, hogy a gyerekek ijedten néz, a kebléhez szoritotta fejét, megsimogatta.

— Szeretlek én apád helyett is, kis fiam!

Igazat is mondott, a legjobb anya se lehet jobbat, mint ő volt Tamáskaéhoz. Csak benne lelte örömet... mert Tamás halála után — az egész falu csodálkozására — jobban megbecsülte magát, mint életében. Csak Tamáskaival, meg a vagon gyarapításával törődött — amihéz mindig jobban értett Tamásnál is — ki nem kezdett senkivel. Pedig környezték számosan, házasság céljából is. Sok ember nem bánja egy övegy rossz hírét, ha vagyonba ülhet belé. Panni azonban, minden köréjének azt felelte:

— Nem cserélem fel a Kürtösy Tamás nevét senkiével!

(Folytatjuk)

Pusztuló magyarok Nagy Amerikában

IRTA: GONDOS SÁNDOR.

I.

Sághi Kovács János egyszerű magyar szelér szülők gyermeke volt. A "shági" előnév viselésére nem volt nemesi ármálisa. Ugy ragasztották azt könyvnyelvből, mert hogy a nagyamériai város nyugati negyedében is lakott egy Kovács János, akit haza után "vörös" Kovács néven emlegettek és a Kossuth telepen is akadt egy Kovács János, a "kacska" Kovács János, aki viszont kaszált járás közben lábaival. Sághi Kovács a város keleti részében lakott. Sághi községből származott; azért emlegettek "sághi" néven.

Sághi Kovács János reggel hat órakor mejt el hazulról. Nehéz, vastag talpu lábbeliben, kopott gyűrött ruhában, mivel hogy munkát keresett. Az Urnak 1930-ik esztendejében. Ugy gondolta, hogy ha ott fognak valahol, hadd legyen készen az igazvonásra. Jó ruhán nem muljk a kenyér gondja, másnap reggelig. Ugy járta a gyárakat, hogy ha felfogadnak valahol, nyomban meg is legyen a napi keresete.

De Dayton városában, Ohio államban, nem volt olyan gyár, amelynek Sághi Kovács János munkabíró, erős karjaira szükség lett volna. Nem volt szükség ma, nem volt tegnap és nem immár háromnegyed esztendeje, ami két keze munkája után élő embernek keserű sors. Még jó, hogy az asszony a szivargyárba járhat. Igaz, hogy ott nagyon levágták a szakmányunka bérét, de azért csak megkeres-

annyt, hogy a készhez ne nyuljanak. Hanem azért keserves állapot az, hogy ahol olyan kemény, munkabíró ember a gazda, mint Sághi Kovács János, ott az asszony keze után éljenek.

Mikor a szürke vasat öntőgyár kapuja felett ebéd előtti tizenegyed mutatott a nagy óra, akkor Sághi Kovács János nagyot sóhajtott, szemére huzta a kalapot, sarkon fordult és megindult hazafelé.

— Felmelegitem a maradék lencsét, — mormogta magának, — hadd egyék valami jót az asszony, ha délen hazaszalad.

Ahogy azonban a konyhaajtó felé került volna, hogy kinyissa, mert tisztességes amerikai magyar hátulfelelőről jár Amerikában a házba, tárva-nyitva talált maga előtt mindent. Ott állt az asszony a konyhaasztal mellett, erősen nekigyűrűközve.

Sághi Kovács János szinte kővé meredt a nagy bámulattól.

— Hát te, Eszter, mit csinálasz itt?

— Csipedet gyurok a lencsére.

Látta azt Sághi Kovács uram szó nélkül is, de azért megkérdezte:

— Csipedet? Hát az bizonyos, hogy a csipedet nagyon jó a lencsére, de ha te csipeddelt vesződől, mi lesz akkor a szivargyárral?

A jóra való asszonyt nagyot rántott vállán és közömbösen magyarázta:

— A gyár ott van most is, ahol azelőtt volt. Csak éppen minket küldtek haza belőle, hogy majd visszahívunk

kellünk. Nem maradt ott senki, hirmondónak se.

Ránézett az urára habozva, kérdő szemmel:

— Hát kelmed, édes uram, talált-e?

Sághi Kovács János szomorúan sóhajtott és lemondólag legyintett kezével. Nem kellett ahhoz a mozdulathoz magyarázó szó. Értett abból az asszony beszéd nélkül is.

Az izes csipedet lassan meggyűrődött, forró vízben puhára főtt, füstölthús izes levében készült lencsével elkeveredett, fekete borssal kellően meghintődött. Jó volt az nagyon, de azért szinte kifordult az első falat Sághi Kovács János szájából úgy, hogy az asszony ijedten meredt reá:

— Beteg-e kelmed, gazdám?

Sághi Kovács János gondoktól révedező szemekkel nézett asszonyára és csendes szóval kérdezte:

— Mennyi pénzünk van a háznál, Eszter?

— Hogy mennyi? Tudja ezt kelmed csakugy, mint jómagam, Hatvanhárom dollárunk.

Sághi Kovács János elgondolkozott. Lassan forgatta a szót, csendesen mondotta:

— Hajgató koma is tartozik tíz dollárunkkal. A koma már negyedik hete dolgozik a városnak. Utcát seper. Ha kérjük tőle a tized, bizonyosan meg is

adja. Azzal lesz hetvenhárom.

— Mit akar kelmed azzal a tizzel?

Sághi Kovács János nem felelt a kérdésre, hanem tovább számolgotott hangos szóval, hogy Eszter asszony is értse.

— Az öreg bankban pedig vagon kereken hateraz dollárunk. Ahhoz, most, hogy megint fordult a fél esztendő, hozzáadják a kamatokat. Az is kitesz százhusz dollárt. A ház megér legalább ötezeret...

De már itt kissé élesen vágott közbe az asszony:

— Annyit bizonyosan megér, ha van rá vevő.

Sághi Kovács János nagyot bólintott fejével és keményen mondta:

— Van!

— Már mint hogy vevő lenne?

— Az! Balogh Andrásék. Kettőt már össze is kaparítottak, hármat meg ad erre a házra a nagy takaré. Meg is ígérték már, csak éppen az írásokat vigyük be.

A jóra való asszony a rémületől fehérre sápadt és nyögve dadogta:

— Kelmed eladná, a háznakat?

Sághi Kovács János odavágott kemény öklével az asztalra és kimondta a nagy szót:

— El azt, Eszter, mert hogy hazamegyünk.

Csak öreg amerikai magyar értheti a súlyát annak, hogy mit jelent az, mikor a Sághi Kovácsok az asztalra csapnak öklükkel és kimondják a szót, hogy hazamegyünk. Husz-huszszonót, gyakorta harminc esztendő amerikai élet után, mikor már házat szerzett az öreg bevándorló, otthont alapított, polgárlevele van az új hazában, elnököt is választott, egyleti tisztségeket viselt, hej be nagy elhatározás kell ahhoz a szóhoz, hogy hazamegyünk.

Sághi Kovács János csendesen magyarázta:

— Nekem éppen elég volt kilenc teljes hónapig munkanélkül. Most meg te is, Eszter. Ki tudja, hogy meddig tart ez így? A készből élünk? Annak, ha a koma meg is adná a tized, hamar érjük végét. A bankhoz nyulunk? Befelé nehezen ment, tudod Eszter, hogy milyen lassacskán gyűlt, de ha egyszer megindult, kifelé gurul ám, mint a záporos. Hidd meg nekem, jobb nekünk, ha hazamegyünk. Van nekünk házuk is, meg földünk is Sághon. Igaz, hogy nem nagy tag, de tizezren felül viszünk haza készpénzben. Hatszorosát éri az pengőben.

Tréfálkozni akart volna az ember, hogy a keserűségnek élet vegye:

— Meglátod asszony, annyi tenger pénz hírére, még községi

bírónak választják a te uradat. Eszter asszonyunk azonban nem volt kedve a mosolygáshoz.

— Elment a kelmed esze, jó ember...

Sághi Kovács János érezte, hogy most kell szorosabba huzni a gyeplőt, hogy a kezdődő asszonyi ellenállást legyőzze.

— Ne karatolyj te asszony, az urad esze felől. Lencsét csipetteddel, tegnapi maradtat, amiben már füstölt hus sincsen, ehe-tem én otthon is, a hazában. Tető is lesz a fejünk felett a magunk emberségéből. Ha meg dolgozni akarok, nem kell gyár-rolgyára szaladgáljak. Ott az eke, meg ott a borona. Neked is jut kapa-sarló. Ha már azt se adja Amerika, amit napról-napra megehetünk, akkor jobb lesz otthon.

Óvatosan belekémlelt az asszony arcába, és ravaszkodva folytatta:

— Meg aztán nincs is itt nekünk senkink, neked meg ott van Sághon a két asszony-hugod. A Mariának ugyis tele van gyerekekkel a fészekalja. Ha abból elvádolunk vagy kettőt a magunkénak, neked is jobb lesz mindjárt, mintahogy itt volt, ebben az üres házban. A gyerek mégis csak gyerek. Ugrál, kiabál, táncol, énekel, életet hoz a házba. Itt... itt... hiszen majdsak úgy vagyunk itt ket-tecskén, mint a temetőben.

A sarjadzó hajtás-nélkül való asszonyi szív nagyot dobant erre a gondolatra. A gyerek lármájától hangos házra, udvarra. Eszter asszony fátyolosra

borult barna szeméből ragyogó könnyesepp gördült ki és el-szoruló gégeje alig hallhatólag rebegette:

— Hát ha úgy gondolja kel-med...

Sághi Kovács János elégedet-ten bólintott fejével:

— Ugy én. Ugy gondolom. Estére szólok is Baloghéknak, hogy aláírjuk.

Husz éven át fájt a feje

"Több mint husz éven át fejfájástól szenvedtem, mely sokszor oly heves volt, hogy fejemet nem tudtam a vákosomról felemleni. Nyolc és előtt elkezdtem szedni a Forni-féle Alpenkräuter és három napl használat után a fejfájás elmúlt; ettől az idő-től fogja nem tudom, hogy mi a fejfájás" ezt írja Mrs. Maggie Galla, Portage-ből, Pa. Ez a jeles gyógyfű készítmény jótékonyan befolyásolja az emésztés és eltávolítás folyamatát, amivel elősegíti egy egészséges idegrendszer és ép test felépítését. A Forni-féle Alpenkräuter drogistáknál nem kapható. Csakis külön helyi ügy-nökök árussítják. Ha a szomszédságában még nincs helyi ügynök, egy nagy próbaíveget bérmentesen küld-önnek egy dollárért Dr. Peter Fahr-ney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill. Irjon ingyenes ma-gyar olvasni valóért és felvilágosít-ásért.

Izomgöresök ellen

Béna, fáradt, túlhajszolt izmokat normális elevenségre és erőre képe-síti, ha használ ANCHOR Pain-Expeller sóborsszeszt.

Amikor az izmai béna, amikor csu-pa görcs és a túlhajszaltságtól fáj minden tagja, dözsölje be magát vele és fekdőjön ágyba. Válaszintéleg úgy fogja találni, hogy egyszer 10 bedör-zésis elegendő, hogy teljes enyhülést kapjon. Minden patikában 35c és 70c áron kapható.

Csak a valódi van borzony védjegy.

PAIN-EXPELLER

EGYLETI KALAUZ

A WILKER-BARRE-I. MAGYAR KOSSUTH LAJOS BS. EGYLET
Alapított 1892 Február 27-én

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, 459 Main St., Evansville, Pa.

Elnök Jánki József. Titkár Bódi István. Pénztárnok Fekete József, címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa. Jegyző Jenki Endre. Betéglátogató Gyúri József. Hármastagú bizottság: Jenekis György, Márton István és Győri László.

Minden az egyletre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál Fekete József, címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa.

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCZI FERENC Bányász Betegsegélyző EGYLET

Alakult 1894 január hó 11-én
Székhelye: Congo, Ohio

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján a Ref. Templom alatti iskolában, Drakes, Ohio.

Diszelnök Bucsó András. Elnök Titka János. Alelnök Rezes János. Pénztárnok Haralyda János. Titkárjegyző Pállay János, kihez minden az egylettel érdeklő levél küldendő, címe: Box 85, Congo, Ohio. Pénztári titkár Kocsis István. Ellenőr Tóth V. István. Naplóvezető Varga András. Hármastagú bizottsági tagok: Szánó János, Porkoláb Sándor, Titka Péter. Betéglátogató Congon Horváth Sándor; Drakesen Lukács András. Zászlótartók: Titka Sándor, Dudás Péter. Teremőr Lukács András. Egyleti orvos Dr. James Miller. Hivatalos lap Magyar Bányászlap.

LATROBE, PA. ÉS KÖRNYÉKE JÉZUS SZT. SZIVE R. ÉS G. KATH. MAGYAR BETEGS. EGYLET.

Székhelye: Latrobe, Pa.
Alakult 1905 február 5-én

Az egylet tisztikara: Elnök Lévy Mihály. Titkár-pénztárnok Varga István. Ügykezelő Vincze János. Ellenőr Jambor István.

Gyűléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután 2 órakor Dorothy-n, Vincze József tagtárs házában.

ELSŐ TUG RIVER-I MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1908 Október hó 1-én
Székhelye: Gary, W. Va.
Hivatalos lapja: Magyar Bányászlap

A Főtitkár:

Főelnök Kiss Imre.
Főalelnök Id. Nagy Mihály.
Főtitkár László László, Box 805, Gary, W. Va., a vidéki tagok leveleit hozzá küldendők.

Főjegyző Varga László.
Főpénztárnok Soltész József.
Háromtagú bizottság: Horváth János, Ifj. Nagy Mihály, Buzsik József.
Főellenőr Ifj. Nagy István.
Szeretők Kiss Imre.
Póttag Ifj. Nagy Mihály.

A főtitkár minden hónap utolsó vasárnapján délelőtt 10 órakor tartja gyűléseit a Gary-i Hallban.

Első Osztály, Filbert, W. Va.
Elnök Horváth János. Alelnök Ifj. Nagy István. Titkár és jegyző Varga László, Box 202, Filbert, W. Va. Pénztárnok Soltész József. Ellenőr Id. Nagy Mihály. Betéglátogató Csuri

József. Háromtagú bizottság: Ifj. Nagy István, Szabó Mihály, Horváth János. Ajtóór Szabó Mihály. Zászlóvivők: Amerikalhoz és Magyarhoz Ifj. Nagy Mihály, Gyászhoz Id. Nagy Mihály.

Gyűléseit tartja minden hó 13-ika utáni vasárnap a Filbert-i katolikus templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va.
Elnök Márkus Demeter. Alelnök Szücs János. Titkár Kiss Imre, Box 404, Gary, W. Va. Jegyző Buzsik József. Pénztárnok László László. Háromtagú bizottság: Márkus Demeter, Szücs János, Szász György.

Gyűléseit minden hó harmadik vasárnapján tartja a Gary-i Hallban.

3-ik Osztály, Pageton, W. Va.
Ideiglenesen a 3-ik Osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő címére küldjenek.

4-ik Osztály, Ream, W. Va.
Ügykezelő Szász György, a helybéli és vidéki tagok havdíjait és egyéb befizetéseit hozzá küldendők Box 312, Gary, W. Va.

6-ik Osztály, Red Jacket, W. Va.
Ideiglenesen a hatodik osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő címére küldjenek. Címe: László László, Box 805, Gary, W. Va.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 248-İK FŐKJA MONAVILLE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján Loganban, Gyöngyösi János Colonial Hotel termében.
Király József. Titkár-pénztárnok Vizi János, Box 95, Monaville, W. Va. Jegyző-ellenőr Kish András. Számvizsgáló bizottság: Kun Lajos, Németh István, Fazekas József. Betéglátogató minden tag, akit arra a titkár-pénztárnok kinevez. Betegellenőr az egész körzetben Tábori Oszkár. Zászlóvivőket az elnök esetenként nevez ki.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 57-İK OSZTÁLYA CLARKSBURG, W. VA.
Alakult 1907 Augusztus 25-én

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 órától kezdve.

Elnök Kiss Antal, Box 36, Dawmont, W. Va. Alelnök Mészáros József. Titkár Grega János, P. K. Mine, Clarksburg, W. Va. Pénztárnok Nemes János, R. 2. Box 14, Clarksburg, W. Va.

Elnök Veszprémi Dániel. Alelnök Va. Ellenőr Pavlik Mihály. Háromtagú számvizsgáló bizottság: Szakály György, Pavlik Mihály, Oláh János. A betéglátogató az elnök és pénztárnok nevezi ki. A zászlótartókat az elnök nevezi ki.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 293-İK OSZTÁLYA THORPE, W. VA.

Elnök Tótor László. Titkár és pénztárnok Ifj. Kujbus Mihály, Box 124, Thorpe, W. Va. Betéglátogató Juhász Lajos. Háromtagú bizottság: Imre Mátyas, Kiss András és Szidlóczy József.
Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján a 11-es református egyház termében.

Lassu gyógyulás

Nemcsak a gazdasági gyógyulás jelei mutatkoznak az országban.

Többször rámutattunk, hogy a morális ébredés is urban van, s hogy a képmutatást lassan a liberális felfogás elhengeríti az országából.

A gazdasági gyógyulás aránylag könnyű, a morális és szellemi haladásnak százötven évet kell eldöbni az utjából.

De a gyógyulásnak ez a része is urban van.

Mikor a próhibíciót az alkotmányból kiszavazták, ez az ország önmagát kezdte megtalálni.

Talán nem jó, hogy megint szabadon árulják az italt az Egyesült Államokban, de mindezenetke sokkal jobb, mintha a speak-easyk százezeiben csepegtették a mérget az alkohol után vágyakozó emberekbe.

Az italtilalom eltörlése után megérezte az amerikai polgár, hogy megint ura kezd lenni önmagának, hogy megint szabad elhatározással mer cselekedni és itt-ott egy lépéssel tovább ment.

A két törvényeknek nevezett aljasságokat több államban eltörölték, nehől a löverseny és a löversenyen való fogadást is megengedték, mert azzal is ügy voltak, mint az itallal, hogy a törvényt mindenki megszegte.

Most aztán úgy látszik, hogy a nemzet nem fog megállni a bal-felé való-utjában.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET 32-İK FŐKJA Székhelye: Gary, W. Va.

Elnök Kovács Gyula. Alelnök Kiss Imre. Titkár és ifjúsági ügykezelő Magyar József. Pót-titkár Róth György. Betéglátogatók: 6-on Dolgos Mihály, 3-an Dudás Pál, 10 és 11-en Lócs László. Zászlóvivők: Magyarhoz Hegedűs József, Amerikalhoz Csulák András, Gyászhoz Dudás Pál. Kerületi delegátus Popovics Péter. Pót-delegátus Magyar József.
Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary gyűlésteremben.

LOGANVÖLGYI MAGYAR TÁRSASKÖR LOGAN, W. VA.

Elnök Molnár Károly. Alelnök Dávid Lajos. Titkár Antal János. Levelező titkár Bak Zsigmond. Pénztárnok Nagy Sándorné. Bizottsági tagok: Antal Jánosné, Király Anna és Szász Mihály.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 84-İK OSZTÁLYA HOMER CITY, PA.

Elnök Sipos Pál. Pénztárnok és jegyző Obhuss Pál, Box 14, Luzerne Mine, Pa. Titkár Sipos Gyula, R. F. D. 3. Box 58, Homer City, Pa. Betéglátogató a titkár nevez ki.
Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, Tide Mine, Pa.-ban.

Szórványosan olyan jelek is mutatkoznak, mintha a képmutatás törvényeivel egészen felhagyának, mintha a nagykorú amerikai polgárok erkölcsait az erkölcsösözök egészen békén hagynák ezentul.

Ahogy hajdan a korlátozó törvények a nyugati államok szilaj lakosságát akarták először megfékezni, s ahogy azok a nyugati államokból jöttek a keletnek, épen úgy az ébredés is ott kezdődött.

Nevada állította vissza elsőnek a gamblerezés szabadságát, és abban az államban már két éve lehuzott függönyök nélkül is merészelnek pókerezni egy-egy szobában. Amit hát a függönyök mögött ugys minden államban megtettek.

Neveda utolsó évben aztán a keleti államok is követik az ösztintese példáját, s vannak városok, ahol már egészen visszamentek az európai fogalmakhoz.

Toledóban például az új polgármester azt akarja, hogy az úgynevezett "vice" engedélyezett alapon, elküldött helyeken lakhasson. Ahol fel lehet arra ügyelni, ahol az orvosok féken tarthatják a ragályos "társadalmi" betegségeket, amelyek a suba alatt annyira virágzottak az országban.

Még talán ennél is messzebb mennének, ha lehetne New Yorkban, ahol a polgármester sorsjáték utján akar a segélyekre pénzt szerezni.

New York talán még ezzel sem lepné meg túlságosan az országot, ha magában lenne ezzel a mozgalommal.

De ott van Massachusetts, a puritán New England állam, ahol maga a kormányzó kéri a törvényhozást, hogy a sorsjegyekkel folytatott szerencsejátékok ne csak megengedjék, de azt az állam vegye a kezébe.

Természetesen angolszások vagyunk, már akik és amennyire azok vagyunk, és egészen a képmutatást nem vagyunk képesek letetni.

A sorsjegyet tehát nem hívnák Massachusettsben sem sorsjegynek, ahogy nem hívnák azt annak New Yorkban sem, hanem valami furfangos módon megszerkesztett közkereseti társaságnak neveznék a megengedett szerencsejátékokat.

Természetes, hogy akadnak az indítványoknak ellenzői.

Ol Virginiában például a két törvényeket épségben hagyták továbbra, s Pennsylvania is csak féluton merészt még elmenni. New York északvidéki farmerjai is kereszttül húzzák talán a sorsjátékok egyelőre.

De minden kilátás meg van rá, hogy Massachusettsban azt megszavazzák és ezzel a liberalizmus megint nyer, mert a képmutatás egy részéről lehúzzák az álarcot.

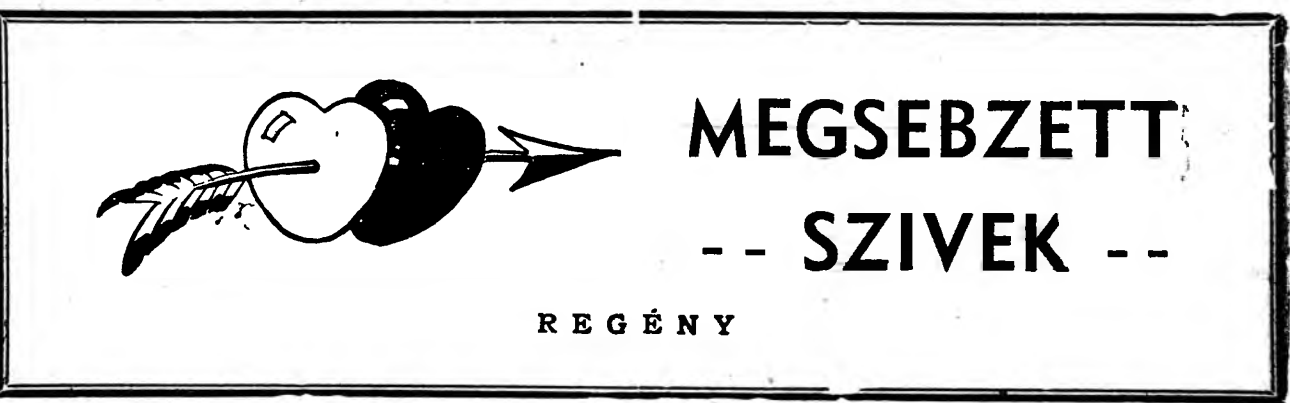
Ezek a sorok nem azt akarják vitatni, hogy a szerencsejáték valami erkölcsös dolog, még csak azt sem, hogy annak engedélyezése és ellenőrzése mennyivel jobb, ha egyáltalán jobb, mint a zugsjáték.

Ezek a sorok csak azt a morális hullámverést köszöntik, a mely végig söpör az országban, és az ösztintesség nevében azt követeli, hogy itt senki ne legyen erkölcsi ügyekben a "testvére őrzője." Különösen akkor, ha a testvére szabad polgára e hazának, aki már elmúlt huszonegy éves.

Ha ez a morális hullám itt-ott kárt fog csinálni, még mindig kisebb lesz akár, mint amit a változás érdekében jelent a számunkra.

Ezeket a tüneteket tehát feltétlenül a gyógyulási folyamat jelentkezésének kell tekintenünk, amire olyan nagy szükség volt már ebben a korlátokkal elbátyázott országban.

E LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ÉVRE .....\$3.00 FÉL ÉVRE \$1.50

(Folytatás)

— Még pedig pontos, jó katonára, amint én tudom, — jelentette ki Tallóczy.

— Kedves gróf, tehetnél nekem egy szívességet.

— Parancsolj, fenséges uram. (Tallóczy gróf Rudolf trónörökös és Edward walesi herceggel is pertu volt, a fiatal főherceggel is.)

— A vacsoránál összetolatjuk az asztalokat és a tisztek egyívű gyűljenek, ha egy külön terem volna, oda szeretném.

— Van a nagy cukrászterem, parancsod szerint ott lesznek.

— Várj, ezt Raábnak is megmondom.

A tábornok ott ment el mellettük.

— Kedves tábornok Raab, kérem egy szóra.

— Parancsoljon, fenséges.

— Szeretném, ha a tisztek a nagy cukrászteremben gyűlőnének vacsorára, meg akarok ismerkedni velük.

— Ahogy parancsolja fenséges. Intézkedni fogok.

— Kérem.

A tábornok tovább ment, a főherceg pedig magához intette a mellette elmenő Csákot.

— Kedves gróf Csák főhadnagy, — mondta bizalmasan mosolyogva, — az előbb ön többször egymásután egy gyönyörű hölgyvel táncolt...

— Igen fenséges — felelt Csák és egy kissé elpirult, — a Brunner bárónővel.

— Megengedi, hogy én is táncoljak veled?

Csák meg volt illetőve a főherceg figyelmességétől. Sejtette, hogy a fenségnék megmondták az ő "állapotukat" és a főherceg most "udvarképpessé" akarta tenni Fánikát.

Csák odavezette a főherceget Fánikáék elé és bemutatta. A mélyen hódoló, kissé zavart leányt rögtön táncrakérte és vitte a főherceg és vidáman kezdett csevegni vele.

— Csák jobb valcercános mint én, ugye bárónő?

— Oh, fenséges, — hebegte Fánika és még a gyönyörű keble is piros lett a mélyen kivágott, pompás ruhájában.

— Ezen ám nincs mit szégyenkezni, édes bárónő! Én igen ferde állapotnak tartom a mai társadalom azt a felfogását, amely a nőknek nem engedi meg, hogy a férfiak iránt rokon-vagy ellenszenvüket kimutassák.

— Engedje kijelentem, fenséges, — felelt Fánika ösztintén, — hogy nagyon a nők szive szerint fogja fel a dolgot. Valamennyi lány érzi ezt, de nem meri mondani.

— Ugy-e igazam van? Éppen azért, azon sincs mit titkolni, ha Csák Önnek tetszik. Csák két napig mellettem volt, igen megszerettem és csak most értesülök, hogy ő a hies Csák, a népdalköltő.

— Oh, fenséges, — rebegte Fánika zavartan.

— Legyen bizalmas, bárónő, tehetnék az érdekükben valamit?

Fánika lecsüggesztette a fejét, mint egy beteg virág.

— Nem tudom, fenséges, — susogta habozva.

— Hagyjuk a dolgokat a maguk folyására?

— Igen, fenséges, hagyjuk, — sóhajtott a leány.

— Helyes. De ha arra kerül a dolog, — nem tudom nem lesz-e szerénytelen, — elfogad-e engem keresztapának?

Fánika rámeresztette szemét a főhercegre.

— Keresztapának? — susogta

vérpirosra gyult arccal.

— Igen. Én leszek az Ön keresztapja az átkeresztelkedésnél.

— El, el, el, — mondta zavart örövendzéssel a leány, aki félreértette a főherceget. S az volt a baj, hogy ezt a főherceg is észrevette és nagyon, nagyon jókedvre hangolta. Kacagva kísérté helyére Fánikát a tánc után és még akkor is odasugta neki hamisan:

— Az ön keresztapjának édes bárónő.

— Fenséges, — könyörgött Fánika bizalmasan, — el ne mondja valakinek az együgyűségemet, mert meghalok szégyenemben!

— Soha, bárónő, soha!

De a nevetést nem tudta vissza tartani ha arra gondolt, hogy Fánika azt hitte, ő "komának" ajánlkozik. És egész este, valahányszor a Brunner kisasszonyra nézett, mindig elmosolyodott.

A főherceg aztán megtáncoltatta a főispánét és megegyeszer Ilonkát.

Ejfélikor a tisztek és egynehány polgári család begyűlt a cukrászterembe, amely különben közvetlen a nagy étterem mellett volt, csak egy üvegfal választotta el.

Az óriási patkóalakú asztalt körülvette és el is lepte a tisztikar és a hozzátartozóik. Deérket is beterelte Tallóczy gróf és Domokosné, Ilonkát odaültette a grófné mellé, balkéz felől, a grófné mellett jobbról a főherceg, az ezredesné, Raab tábornok és a tisztek körülbelül rang szerint ültek.

Csák, Brunnerékkel és Dernő kapitányokkal, a széles asztal másik oldalán, szemben a főherceggel kaptak helyet. A szegény Fánika váltig haragudott Dernőre, hogy így rendezte a dolgot. Csák mosolyogva kérdezte Fánit, hogy mért nem szerez a főherceggel szemben ülni, de a leány azt felelte, hogy ma hallgat, de talán holnap elmondja.

A vacsora kissé feszes volt. De mikor a pezsgős üvegek ürülni kezdtek, a hangulat is emelkedett. Rácz Mukinak majd meghasadt a szárazfája, olyan szépen húzta a Csák-nótákat és majd kipukkant a büszkeségtől, mikor a főherceg egyszer hátrafordult hozzá:

— Ugy-e Rácz, ezek Csák-népdalok?

— Azok fenséges! Mindet a Csák méltósága írta.

— Gyönyörűek, — jelentette ki a főherceg és mosolyogva szólott át a főhadnagyhoz:

— Gratulálok kedves gróf Csák, a dalok nagyon szépek.

Dernő kapitány, aki a házigazda szerepét töltötte be az asztal körül és a pincéretet "rik-térozta", éppen a főherceg háta mögött járt és odaszólt nagybátran: (Sok pezsgőt megivott akkor már a kapitány.)

— Fenséges, énekelve sokkal szebbek a dalok, kegyeskedjék énekeltetni Csákot, remek hangja van.

— Köszönöm, hogy figyelmeztetett kedves báró Dernő, — mohdta a főherceg, — kérje ide Csákot.

Dernő odavezette Csákot a főhercegre.

— Kedves gróf Csák, — mosolygott a főherceg és bizalmasan tette kezét a kissé meghajló Csák vállára, — hallom, hogy Ön igen szépen tudja énekelni a dalait, ha nem lesz terhére, énekeljen nekünk.

— Szívesen, fenséges, — mondta Csák. Magában pedig átkozta Dernőyt, mert tudta, hogy a kapitány árulta el a főhercegnék

és most neki ezert ott kell hagyni Fánikát.

Fánika viszont kétségbeesett, mert azt hitte, hogy a főherceg Csáknak az ő "keresztapa történetét" akarja elmesélni. De aztán látta, hogy nincs komoly baj. Ugyanis Csák a cigánytól elvette a hegedűt.

Dernő betétezte az ajtókat és a kadetokat elébe állította:

— Lélek az ajtón se be, se ki!

— Értjük.

— Hegedül és énekel, — magyarázta a tábornok a főhercegnek. — Ez nagyon érdekes lesz.

A teremben olyan csönd lett, mint a templomban, csak kívülről szűrődött be egy kis gyöngeszaj.

Csák a nála szokásos egyszerűséggel vette az álla alá a hegedűt és a társaság feszült figyelmével elkezdett előbb hegedülni, gyönyörű, csodálatos variációkkal egy szép bánatos dalát: és rögtön az előfutám után rákezdte a dalolást is.

A hangja, a szép, lágy bariton hangja, mint valami üvegfülvölbugott át a termen és hozzá az a szép, sajátos hegedűkíséret. Minden szem ragyogva: gyönyörködve fordult felé, mikor belekezdett:

Elhervadt az őszi rózsá levele,
Hulló virág volt a babám szerelme.
Tavasszal nyílt, ősszel elhullt,
Nem jön vissza, ami elmúlt.
Siratom a hőkődságom,
Temetem a legszebb álmom,
Temetem a legszebb álmom,
Eltemetem örökre!

Még egyszer elismételte, aztán egyszer leeresztette a hegedűt és mosolyogva meghajolt. A társaság egy pillanatig hallgatott, aztán orkászertien tört ki a taps. A főherceg felállt és mindkét kezével megrázta a főhadnagy jobb kezét és csodálkozva nézett rá.

— De hiszen Ön egy zseni. Önnek nem katonának, világhírű énekesnek és hegedűsnék kellene lenni! Ön egy unikum! Ilyet én még nem hallottam. Olyan egyszerűen csinálta, de bámulatosan szépen. Lebilincselte gyönyörűséget szerzett nekem is, de úgy vélem mindenkinek, aki hallgatta. A ön ha legközelebb estélyt ad. Ön fel fog lépni ott: kedves gróf. Elfogadja?

— Nagy megtiszteltetés és izsáramnéve fenséges.

— Igen, nagy szerencse nekünk, ha szíves lesz az előbbihez hasonló élvezetet nyújtani.

A főherceg nem eresztette el. Helyet csináltatott neki maga mellett és hosszasan beszélt vele és családi körülményeiről is érdeklődött. A társaságnak pedig kijelentette, hogy énekeljenek, szórakozzanak. Dernő a fiatal tisztekkel mindjárt nótázni is kezdett, Muki pedig hegedült nekik.

A főherceg hosszasan csevegett Csákkal, akivel megegyezett, hogy a főhercegnő estélyéről tudósítani fogják és azon részt fog venni.

Csák aztán még dalolt és hegedült egyet a főhercegnék, amelyet ő kérdezett, hogy tud-e? Hogyne tudta volna Csák, mikor azt is írta. És elhúzta és eldalolta neki, hogy:

A bhari bharszelen
Nem is olyan régen,
Halva találtak egy legényt
Épp a falu végen.
Hütlén lett a szeretője,
Mással ment az esküvőre,
Bánatában a szegénynek
Meghasadt a szíve.

(Folytatjuk)

LOGANVIDÉKI Magyar Háziaszonyok

HA ZÖLDSÉGRE, GYÜMÖLCSRE, TOJÁSRA ÉS BAROMFIRA VAN SZÜKSÉGÜK, TÁMOGASSÁK A MONAVILLEI MAGYAR KERESKEDŐKET és RENDELJENEK MINDENT

Tárkányiéknál

Ha valamire szüksége lenne, mielőtt otthonában körutunkon felkeresnénk, szíveskedjék egy postakártyát írni címünkre és a megrendelt árut AZONNAL H A Z H O Z SZÁLLITJUK

Tárkányi Testvérek

BOX 64. MONAVILLE, W. VA.

NEM JÓ A Bányász-SZERZŐDÉS

(Folytatás az 1-ső oldalról.)
harminc, akár ötven centet kap a bányász tonnáként.

És John L. Lewis, a nagy bányász-primadonna mindezzel vajmi keveset törődik.

Nála az a fő, hogy a nagy-amerikai lapokban, a tőkének nagy lapjaiban babérokoszorú fonalak a homlokára, mint aki az öt dolláros napszámot hét órára "kivívta".

Mit tudja azt a közönség, hogy West Virginia, Kentucky, Virginia szegény föld alatt küzdő kulija már csak 4.60-at kap, s hogy az sem jut minden napra a loadernak.

Mint hogy a bányászok közt nincs szervezett ellenzék, nincs érintkezés, nincs összeköttetés, az egészséget biztosan meg fogják szavazni, ha ugyan Lewis még törődik annyi formassággal, hogy el fogja a szavazást rendezni.

Még ha nem is szavazná meg a szerződést a bányászok többsége, Lewisék nagyon jól értenek hozzá, hogy miképpen kell a szavazásokat intézni, ahogy azt bemutatták Illinoisban, mikor a progressivokat kiüldözték a bányászok közül, mikor a szavazásokat elraboltatták, és "rendeleti úton" csinálták meg a szerződést.

Sajnos, a magyar bányászok angol lapja még fiatal és nem elegendő olvassák.

Mert csak az az újság adhat alkalmat az ország összes bányászainak, hogy érintkezzenek egymással.

Van hát okunk félni, hogy szerződés lesz ebből az infámis egyezségből és a bányász még egy évig féligyven fog dolgozni.

De ezt az egy évet fel kell használni.

Választások jönnek, ki kell vágni minden graftert, minden crookot, minden tizenkétezer dolláros basát a szervezetből, és oda barcos, önrzertes, gerinces embereket kell betenni, akik nem fogják eladni még egyszer ilyen gyalázatosan a szénbányászt.

Csak egy felelet lehet erre az egyezségre, bányászok.

Ha csakugyan valóság lesz belőle, ha ráerős zakolják a negyvencentes különbséget a déli igában nyögő bányászra, ha féligyven leszünk kénytelenek dolgozni, tovább kell ernyedtetlenül, szakadatlanul harcolni.

Meg kell ismertetni a Lewis ganget, az alattuk kivirágzott korrupciót minden egyes bányásznál.

Oda kell az angol lapunkat, az American Minert adni minden bányászember kezébe.

És ha eleinte nem hisznek, ha eleinte nem tetszik nekik, hogy a Lewis bagázsról az igazat mondjuk, addig kell hozzájuk szólnunk, beszélnünk, amíg megértnek bennünket.

Decemberben választás lesz bányászok.

És decemberben lesz az ideje, hogy nagytakarítás legyen a szervezetben, nehogy a jövő áprilisban is ezek a gentlemenek alkudhassanak a bőrünkre.

HATALMAS TÖMEG-ÜNNEP LESZ 14-ÉN HOMERBAN

Nemcsak a magyarok, az amerikai és más nemzetiségű testvérek tömegei jelennek meg a magyar ünnepeken, hogy az American Miner mellett demonstráljanak. — Az American Miner szerkesztője is jelen lesz Homer Cityben a jövő hét szombatján. — A magyar bányászok egész Közép-Pennsylvániából készülnek a nagy ünnepre

Csak egy bájt akart rendezni Homer City magyarsága, hogy a magyarok angol újságját segítsék, de a mozgalom túlnötte egy bál keretét és tulment Homer City határain, úgy hogy nagy bányászünnep lesz 14-én Homerban.

Mióta az amerikai és más nemzetiségű testvérek az American Miner első számait megkapták, azóta ők is oda álltak a mozgalomhoz és 14-én olyan nagyszabású ünnep lesz, amilyen nagyon régen nem volt a vidéken.

A magyar bányászok messze földről, ötven-száz mérföldes körzetből készülnek az ünnepre, de jönnek idegen telepekről amerikai és más nemzetiségű bányászok is, akik meg akarják ismerkedni a Magyar Bányászlap és az American Miner szerkesztőjével és akik meg akarják beszélni, hogy tessék hatalmassá ezt az újságot.

A bálnak tervezett ügyből ünnep lesz, amely valószínűleg már a déli órákban kezdődik, mert az amerikai bányászok azt követelik, hogy hatalmas felvonulást, nagy tömegdemonstrációt kell rendezni az újság mellett.

Természetesen a U. M. W. kerületi tisztviselőnek nem tetszik ez a megmozdulás, de képtelenek a bányászokat arról lebeszélni és minél job-

ban ellenzik, annál többen igrik meg, hogy ott lesznek a nagy ünnepre.

Az idegenből érkező vendégek fogadására mindent megtesz a magyarok nagybizottsága és aki bármily felvilágosítást kíván, annak szívesen válaszol Sipos Gyula, R. F. D. 3. Box 58, Homer City, Pa.

A szombaton, 14-én érkező vendégek térjének be felvilágosításért a Törzsök Ferenc testvér házába (232 Yellow Creek Street, Homer City, Pa.) vagy a Homer City Hotelba, ahol Törzsök és Bónya testvérek a vendégeket várni fogják.

Magyarok már csak azért is nagyon nagy számban mennek a környékbeli telepekről, mert jól tudják, hogy ott számtalan régi ismerőssel és baráttal fognak találkozni.

Homer City magyarsága fáradságtalan buzgalommal dolgozik, hogy a hatalmas méretű ünnep sikerüljön és remélik, hogy a magyar bányászoknak nem száza, de ezrei fognak azon részt venni.

Az American Miner azzal felel erre a pártfogásra és a felhívásra, hogy a bányászok lelkes munkáját, hogy Homer City nagy ünnepén, április 14-én már 8 oldalas terjedelmel fog megjelenni, mint testvérnapja és szülőnapja, a Magyar Bányászlap.

HIVLAK TITEKET, TESTVÉREK...

Írta: SIPOS GYULA

Könnycsok folytak a szememből, bányászok, mikor március 24-én délután ennek a drága öreg újságnak az újszülöttjét megkaptam.

Es úgy éreztem, ma is úgy érzem, hogy ezt az újságot nem nagyravágás, nem üzlet, nem érdek, hanem a testvéri érzés szent tüze szülte a világra.

Azt írta legelőször a levelemre a szerkesztő, hogy öreg és nincs pénze erre a munkára, de a mi közös akarattunk, a bányász-szervek közös dobbanása ráparancsolta ezt a munkát és megígérte, hogy pénzt is ad a munkához.

Azért írom hát, hogy ezt a lapot a testvéri szeretet hozta a világra. Testvérek, huszonkilenc év vágom a szentet a föld alatt a többi bányászával.

Sokszor és sokat szerettem volna panaszkodni, de nem volt kinek és nem volt hol. Hogyan hallhatta volna meg az illinois bányász a pennsylvániai bányász siralmát? Hogyan érthette volna meg a West Virginiai szláv testvér, hogy mi bántja Ohio-ban az olasz bajtársát?

Csak nekünk, csak a magyaroknak volt újságunk.

Ezért született meg, ezért kellett megszületnie a The American Miner-nak s azért fogja a hálás utókor megemlégetni a magyart, a "hunkyt"-t, aki ezt a nagyszerű eszközt adja most ajándékba a félmillió bányász testvéreknek.

Négy száz lapot osztottam ki aznap Homer City-ben és McIntyre-on, de gazdájára akadt volna ezernégy száz, nem győztek az emberek betelni ezzel a kis újsággal.

Indiana utcán tömegekben álltak és egy-egy lapot egyszerre négyen is olvastak, hogy ünnepképe volt a városnak és csak éppen hogy a zászlók hiányoztak az ünnephez.

De ünnep volt az én házámban, az én családomban és ünnep volt a lakásban, mert úgy éreztem, hogy ezzel párkat a bányász hajnal, amelynek már régen fel kellett volna ragyogni.

Nincs lehetetlenség a számunkra, testvérek, ha egyetértünk, ha összetartunk és az egyetértést, az összetartást, a vegyes nemzetiségek közt való testvériséget fogja hirdetni közöttünk a mi kis újszülöttünk, a mi újságunk.

Testvérek, az én hajlott derekam kiegyenesedett, mikor ezt a lapot először vettem a kezembe és úgy éreztem, hogy van már zászlaja a félmilliónyi bányásznak, akik eddig nem tudták, hogy merre menjenek és nem tudták, hogy kit kövessenek.

Es ezt a zászlót mi, magyarok adjuk a kezükbe az amerikai és más nemzetiségű bányásznak, akik velünk együtt olyan komisz sorsot szenvednek.

Ugy érzem most, hogy érdemes volt élni, hogy lehet remélni, hogy érdemes küzdeni, mert végre nem vagyunk némák, nem vagyunk ismeretlenek, az American Miner össze fog bennünket kötni a többi bányászal, valamennyi bányászával.

Az Isten megsegít bennünket, ha nem hagyjuk el magunkat, testvérek és én hiszem, hogy erős intézményé fogjuk a mi kis angol lapunkat nevelni.

Erre a szent munkára hivlak beneteket, minden magyarokat, minden bányászokat, kérges kezű, bánatos szívű, elcsüggedt testvérek.

Fogjon hozzá ki-ki a munkához, lehetlenséget nem szabad ismernünk, a nyomorral, a szegénységgel, a csüggedéssel felvesszük a harcot és a zászlót többé nem adjuk ki soha a kezünkéből.

A testvéri szeretet nevében várunk és kérünk minden magyart a munkára.

ÉSZAK WEST VIRGINIÁBAN HANYAKODNAK

A déli smokeless társaságok is külön szerződést akarnak

A szervezet urai egyetlen tiszteletes dolgot csináltak, azt is a pennsylvániai és ohioi társaságok nyomására.

Megszüntették a Fairmont kerület alacsonyabb munkabéretét és ott is azt a fizetést követelik, amit Ohio-ban és Pennsylvániában fizetnek.

A bányatársaságok természetesen nem akarnak bele egyezni ebbe az újításba, és ragaszkodnak ahhoz a becstelenséget követelő fizetéshez, hogy a bányász ebben a kerületben is olcsóbban dolgozzék, s az fizesse meg a fuvardíj árát.

nagyarányu nemzeti harcokról van szó, vagy amikor már egy pár tucat embert halva visznek el a csatáról.

Nesbit congressman is referendumot kér a congressus fórumán az illinois testvérharcban.

Ugyancsak kivonultak a smokeless bányabárók is, akik szintén külön akarnak szerződni.

A bányászok képviselői még nem határozták el, hogy milyen állápontra fognak ezekkel az urakkal szemben helyezkedni, de minden tekintetben elítélendő lenne, ha hallgatnának erre a kérsre.

Elég rossz a szerződés, illetve a code így is; felesleges darabokban meg rosszabb megállapodásokat csinálni.

LEVELES DOHÁNY
10 font 3 éves, gyöngye éret cigarettá burley dohány \$1.65. Tíz font erős, bagezóra vagy pipába való \$1.50. Pipa és papír ingyenes ráadás. Utánvéttel küldjük. Akkor fizeti a postán, mikor megkapja.
HICKORY RIDGE FARMS
Dept. M-2. Fulton, Ky.

"PELLEAS és MELISANDE" A METROPOLITAN BROADCASTOLÁSÁBAN

A Lucky Strike szombati órájána héten a híres francia operát broadcastolják a bostoni operaházból. Bori és Johnson a főszereplők

A Metropolitan Opera szezonja New Yorkban bezárult, s a Metropolitan Bostonban vendégszerepel a héten, ahonnan az előadást a Lucky Strike ismét órájában szombaton az NEC

A két főszereplőn kívül fellépnek Bourskaya, Dalossy, Pinza és Rothier, vagyis a Metropolitan elsőrangú csillaga.

A régi híres francia opera meséje rövid és egyszerű.

Golaud a híres lovag egy tündérszép hercegnőt talál az erdőben, aki elhagyottan kóborol, mert a hadiszerepense elűzte a helyéről.

Nőül veszi Melisandet, s hazaviszi ősi zord kastélyába, ahol a fiatal asszony nem éri jól magát, s csak az vigasztalja, hogy Golaud mostoha testvére, a fiatal Pelléas nagyon jó hozzá.

Sokát vannak együtt, szerelmesek is lesznek egymásba, de esküszegésre nem vetemednek, beírják a boldogtalan és kielégítetlen szerelemmel.

Golaud azonban féltékeny, nem hiszi el, hogy a szerelmes fiatal pár nem csalja meg, és egy hirtelen fellobbanásban mostoha testvérét megöli.

Melisende esküszik, hogy bünt nem ismert a szerelmük, és kedvese hullájára borulva, megszakkad a szíve.

Természetesen vannak a darabban mellé alakok, epizód szereplők, és Debussy nagyszerű muzsikájában a szebbnél-szebb áriák egymást követik.

Az opera öt felvonásos, s tizenhárom színe van osztva.

Az operát 1902-ben adták először és azóta nem szorította ki semmi a helyéről.

A Metropolitan művészgárdája teljes számban jelenik meg a bostoni vendégszereplésen, és a rádió közönség tapasztalni fogja, hogy az előadás a rendes Metropolitan standardot minden tekintetben eléri.

WDAF és WJZ hálózatokon ismét broadcastolják.

Az előadást különösen fényessé teszi, hogy a főszerepeket Johnson és Bori énekelik, s az előadást Hasselmanns fogja vezetni.

MULATSÁGOK NAPTÁRA

A Homer City, Pa. Angol Bányászlap Nagybizottsága testvéri szeretettel meghívja a környékbeli magyarságot az angol bányászlap támogatására április hó 14-én, szombaton a Homer City, Pa.-ban az American Legion Hallban tartandó Bányászmulatságra. A zenét a Homer City-i, Pa. Bányászzenekar testvériségből szolgáltatja. Belépti díj férfiaknak 40c, nőknek 20c. A mulatság kezdete este 6 órakor. Hűsítőkről és egyebekről a Nagybizottsági tagok gondoskodnak.

A Loganvölgyi Magyar Munkás Klub és az International Workers Order Ifjusága 1934 április 14-én, szombaton a saját helyiségében nagyszabású táncmulatságot rendez, melyre logani és környékbeli magyarságot tisztelettel meghívja. A zenét a Klub zenekara fogja szolgáltatni. Belépti díj férfiaknak 50c, nőknek 25c. — Hűsítő italokról és izletes ételekről gondoskodik a rendezőség.

A Verhovay Segély Egylet 248-ik fiókja, a Bridgeporti Szövetesség 373-ik fiókja, a Munkás Betegsegélyező Szövetség 87-ik fiókja, a Logan Vidéki Magyar Társaskör és a Woodmen of the World 188-ik fiókja 1934 április 28-án, szombaton a Loganban a Colonial Hotel tánctermében közös táncmulatságot rendeznek a ligonieri református árva és aggménház és a detroit-i katolikus árvaház javára. Belépti díj férfiaknak 75c, nőknek 25c. A nagyszabású mulatságon a zenét Sztai Pali Berberon, O-i zenekara fogja szolgáltatni. Hűsítő italokról és kitünő ételekről gondoskodik a rendezőség. — A mulatságra ezuton is szeretettel meghívja a környék magyarságát a rendezőség.

Az opera öt felvonásos, s tizenhárom színe van osztva.

Az operát 1902-ben adták először és azóta nem szorította ki semmi a helyéről.

A Metropolitan művészgárdája teljes számban jelenik meg a bostoni vendégszereplésen, és a rádió közönség tapasztalni fogja, hogy az előadás a rendes Metropolitan standardot minden tekintetben eléri.

WDAF és WJZ hálózatokon ismét broadcastolják.

Az előadást különösen fényessé teszi, hogy a főszerepeket Johnson és Bori énekelik, s az előadást Hasselmanns fogja vezetni.

ÜZENETEK

Mindenkinek, Mindenhol. Testvérek, ahol még nem árulják az American Miner-t, ott szerezen valaki egy rendes, megbízható fiút, aki szeretne minden héten egy pár centet keresni és irassanak vele újságot.

Érsek József, Ramsey. Köszönet, testvér. A pénzt megkaptuk, a címet megcseréltük.

Szántó R. Blaine. Köszönet. Megkaptuk.

Lengyel János, Wellsburg. Köszönet, testvér. Mindkét lap rendben van.

Barta Sándor, Affinity. Hálás köszönet az új előfizetőért. A lap megindult.

Nagy József, Marsteller. Hálás köszönet.

Terdik János, Bishop. Köszönet, testvér, megkaptuk. Reméljük sikerül a kis lánynak is a munka.

Salay Dániel, Carolina. Nem tudjuk biztosan, hogy van-e Pittsburghban konzul. Azt hisszük Clevelandhoz tartozik. Tessek erre a címre írni: Czechoslovak Consul General, Cleveland, Ohio.

Mrs. Catherine Black, Adena. A lap innen pontosan elment a rendes régi címre. Írtunk ma a postára a kézbesítés miatt. Most a címet kívánsága szerint változtattuk meg.

Odé István, Fairport Harbor. Hálás köszönet.

Molnár Vilmos, Nanty Glo. Köszönet, testvér.

Herczeg Józsefné. Köszönet. Mindkettőt megkaptuk. A címet kijavítottuk.

Kovács János, South Bend. Köszönet, megkaptuk.

Hézsely Lajos, Cleveland. Köszönet. A lapot megindítottuk.

Czenki János, Bradley. Testvér, köszönjük.

Hegedüs István, Richeyville. Hálás köszönet. Jobb világ jön, testvér.

Kovács Ferenc, Murray City. Köszönet, testvér. A pénzt utasítása szerint kezeltük fel. Reméljük, hogy az angol lapunk ott is terjedni fog. Nagy köszönet a fáradságért.

Bordi József, High Coal. Megkaptuk. Köszönet.

Nagy András, Amealge. Köszönet, testvér.

Frank Bereczky, St. Michael. Hálás köszönet. Mindkét lap meg.

Szegedi János, Twin Rocks.

KIS HIRDETÉSEK

KERESTETÉS

Keresem Miss Julia Vargot, akinek a címe 1923-ban Shegan Stare Mudfork Mines 18. W. Va. volt és aki akkoriban levelezett Mary Stuller barátnőjével s később az órázába is leveleztek egymással. Akt tud róla, kérem velem a címét tudatni. Andrew Arendazsky, 509 Third Street, Fairport Harbor, Ohio.

Özvegy Gitzl Istvánné, született Penka Kornéliát keresem. Kérem őt, vagy a róla tudókat, szíveskedjenek velem címet közölni. Mrs. John John Kántor, szül. Gitzl Borbála, North Ridge R. D. 2. Stop 19, Lorain, Ohio.

Köszönet, megkaptuk. — Pár nap múlva levélben megy válasz, ügyvédünk előbb alaposan utána néz a dolognak.

Döry János, Joffre. Testvér, köszönet. Az angol lapokat megindítottuk.

Toczky Mátyás, Scalp Level. Hálás köszönet, testvér. Szükség van az új katonákra. A lapot megindítottuk. — Nem akadna ott egy megbízható élelmes gyerekek, aki az angol lapot árulná?

Egri János, Barton. Köszönet, megkaptuk.

Remer János, Fairpoint. Hálás köszönet. A county-t az Ön címéhez is hozzáírtuk.

A jövő heti, április 14-iki szám már valószínűleg olyan nagy lesz, mint a Magyar Bányászlap.

MEGHÍVÓ

A HOMER CITY, PA. ANGOL Bányászlap NAGYBIZOTTSÁGA testvéri szeretettel meghívja a környékbeli magyarságot **AZ ANGOL LAP TÁMOGATÁSÁRA**

ÁPRILIS HÓ 14-IKÉN, SZOMBATON HOMER CITY, PA.-BAN

AZ AMERICAN LEGION HALLBAN tartandó

Bányászmulatságra

A ZENÉT A HOMER CITY-I PA. Bányászzenekar Testvériségből szolgáltatja

Belépti díj: FÉRFIAKNAK 40c. NŐKNEK 20c.

A MULATSÁG KEZDETE ESTE 6 ÓRÁKOR Hűsítők és egyebekről a Nagybizottsági tagok gondoskodnak Minden magyar testvért szeretettel várunk

SIPOS GYULA, elnök, KISS LAJOS, titkár

AZ ÚJ BÉRSKÁLA

(Folytatás az 1-ső oldalról)

BAKERSTOWN SEAM

Pick Mining	—78
Machine Loading	—65
Cutting, Shortwall Machine	—09
Cutting, Arcwall Machine	—05.8

WAYNESBURG, SEAM

Pick Mining	—78
Machine Loading	—60
Cutting, Shortwall Machine	—09
Cutting, Arcwall Machine	—05.8

KANAWHA

Machine Loading	—50.2
Cutting, Shortwall Machine	—08

LOGAN

Machine Loading	—41.2
Cutting, Shortwall Machine	—06.2

WILLIAMSON

Machine Loading	—43.8
Cutting, Shortwall Machine	—06.6

BIG SANDY-ELKHORN

Machine Loading	—54.5
Cutting, Shortwall Machine	—09

HAZARD

Machine Loading	—48.2
Cutting, Shortwall Machine	—09

HARLAN

Machine Loading	—49
Cutting, Shortwall Machine	—08

VIRGINIA

Machine Loading	—48.8
Cutting, Shortwall Machine	—07.7

NAPSZÁMOSOK:

Belülről	óránként	naponként
Motormen, Rock Driller	\$0.68	\$4.76
Drivers, Brakemen, Spraggers, Snappers, Coal Drillers, Trackmen, Wiremen, Bonders, Timbermen, Bottom Cagers	—65.7	4.60
Pumpers, Trackmen helpers, Wiremen helpers, Timbermen helpers; Other Inside Labor	—62.3	4.36
Greasers, Trappers, Flaggers, Switch Throwers	—42.8	3.00
Kívül		
Bit Sharpener, Car Dropper, Trimmer, Car Repairmen, Dumpers	—54.8	3.84
Sand Dryers, Car Cleaners, Other Able Bodied Labor	—51.4	3.60
State Pickers	—42.8	3.00

ILLINOIS TÖRVÉNYHOZÁSA IGAZSÁGOT KÉR A PROGRESSIVEKNEK

Illinois állam törvényhozásának az alsóháza véget akar vetni a testvér-harcnak az illinois szénmezőkön.

Azt határozta tehát a múlt héten, hogy a kormánytól feliratban a referendum elrendelését kéri, hogy a bányászok a két szervezet közt szabadon választ-hassanak.

Közben a progressivok nem

adják fel a küzdelmet, és elszánnak picketelni azokban a bányákban, amelyeknél úgy hiszik, hogy ők vannak többségben.

Sajnos, a sorsukon egyedül az elnök tud változtatni, aki azonban nem látszik törődni a dologgal.

Ugy látszik, hogy a kormány csak akkor avatkozik kellő erővel a munkás küzdelmekbe, ha